

Op te bergen
in de band van
4 oktober 2000

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretaris van de commissie
mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

gehouden op 11 september 2000

INHOUD

		Tussenrapportage Aangepaste Klankbordgroep	
		Intensieve Veehouderij	25
Opening	2	Sluiting	29
Mededelingen	2	Toezeggingen	30
Verslag van de vergadering van 5 juni 2000	2		
Ingekomen stukken	2		
IPO-aangelegenheden	2		
Rondvraag	2		
Jaarstukken 1999	3		
Tijdelijke subsidieregeling stimulering vuilwatertanks provincie Drenthe	4		
Bijdragen aan gemeenten in opstellen water- plannen	5		
Krediet en Subsidieregeling Leren voor duurzaamheid	6		
Randenbeheer in de ecologische verbindingzones door middel van de Regeling inzake onderhoudsovereenkomsten landschapselementen (ROL) Drenthe	9		
Project De Blinkerd (infocentrum VAM-berg)	11		
Ontgrondingennota Drenthe en herziening Verordening op de ontgrondingen in de provincie Drenthe	13		
Winning beton- en metselzand in Drenthe	13		
Spreekrecht	13		
- <i>de heer Van Tellingen (namens Hm. Vos Zandzuigbedrijf BV)</i>	13		
- <i>de heer Schellekens (namens de Nederlandse Vereniging van Regionale Industriezand- en Grindproducenten)</i>	14		
Landinrichtingsplan voor de ruilverkaveling Laaghalen	20		
Budgetsubsidies Consulentenschap Natuur- en Milieueducatie Drenthe en Milieufederatie Drenthe voor het jaar 2001 en evaluatie- traject	22		
Spreekrecht	22		
- <i>mevrouw Van Dinteren (namens het Consulentenschap Natuur- en Milieu- educatie Drenthe)</i>	22		
Wijziging Provinciale milieuverordening Drenthe (tranche 4)	25		

STATENCOMMISSIE MILIEU, WATER EN GROEN

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 11 september 2000 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

mevrouw M.Ch.A. Smilde (voorzitter)
H. Baas (GPV/RPF)
F. Benning (VVD)
H.H. Dijkstra (GroenLinks)
mevrouw M. Duran (D66)
A. Haak (PvdA)
Ch.C. de Haas (OPD)
H. Holman (CDA)
T. Hopman (Ouderenpartij)
H.R. Hornstra (PvdA)
K. Jonker (CDA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (GPV/RPF)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
B. Popken (OPD)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
J.P. Sluiter (D66)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
K.H. Smidt (VVD)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
H. Zomer (CDA)

Bij agendapunt 20. eveneens aanwezig:

G.A.W. Fonk (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
A. Wendt (GPV/RPF)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Koster
C.J. Mulder
J.C. Smittenberg
J.A. Scheper
A.H. Smits
J.C. Jansen
G.J. Witvoet
J. Kramer
mevrouw P.G. Pinxterhuis
G. Meijers
mevrouw A. Terpstra
H. van den Eerenbeemt
H. Hiemstra

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mede, dat er op 18 september 2000 een excursie van de Milieufederatie is en dat er op 13 oktober a.s., samen met de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM), een werkbezoek aan Essent zal worden gebracht. Op 19 oktober a.s. is er bovendien een discussieavond van de Milieufederatie. De commissie is daarnaast door de dijkgraaf van het waterschap Hunze en Aa's uitgenodigd voor een werkbezoek, samen met de statencommissie van Groningen. De datum zal te zijner tijd aan de commissie worden meegedeeld.

3. Verslag van de vergadering van 5 juni 2000

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

4. Ingekomen stukken

4.1. Brief van gedeputeerde staten van 22 augustus 2000, kenmerk 34/6.2/2000007328, inzake evaluatie uitvoering Regeling onderhoudsovereenkomsten landschapselementen (ROL) Drenthe 1999

De heer DIJKSTRA vindt de brief van groot belang voor het Drentse landschap en voor de bijverdiensten van grondbezittende boeren en burgers. Zijn voorstel is, na behandeling van punt 11 van de agenda, te beslissen of de brief op de agenda van de volgende commissievergadering moet worden geplaatst.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie zich hierin kan vinden.

De heer HORNSTRA spreekt, mede als gebruiker van de bedoelde regeling, waarderende woorden over de activiteiten van Landschapsbeheer Drenthe. Kennis en inzicht van de medewerkers leiden immers tot goede advisering.

4.2. NMP-voorjaarsprogramma, toegezonden bij brief van gedeputeerde staten van 14 augustus 2000, kenmerk 22/6.9/2000006019.

De brief wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. IPO-aangelegenheden

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen over IPO-aangelegenheden (Interprovinciaal Overleg) wordt geen gebruikgemaakt.

6. Rondvraag

De heer HOLMAN vindt dat er 2 dingen bij Drenthe horen, de hunebedden en de schaapskuddes. Een tijd geleden zijn er echter berichten vernomen over het mogelijk intrekken van de subsidies voor de schaapskuddes. Het uitgangspunt moet dan ook zijn dat de beherende instanties moreel verplicht zijn om deze kuddes in stand te houden, zeker gezien het feit dat voor tientallen miljoenen aan grond aan de terreinbeherende organisaties wordt doorgeschoven. Dat is ook de strekking van de antwoorden van staatssecretaris Faber op enkele Kamervragen. De heiden in Drenthe moeten begraasd blijven door de schaapskuddes.

Mevrouw EDELENBOSCH kan zich vinden in deze argumentatie. Overigens zijn ook de terreinbeheerders het daarmee eens. Het probleem is meer dat de staatssecretaris geen rechtstreekse subsidies voor de schaapskuddes handhaaft. Het gebruik van schapen is immers een onderdeel van het terreinbeheer, al is het veel duurder dan andere vormen van goed beheer.

In de provincie Drenthe lopen overigens 2 schaapskuddes op terreinen van Defensie rond, terwijl dit departement als beheerder geen subsidie voor terreinbeheer bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) aan kan vragen. Een en ander zal onder de aandacht van de staatssecretaris worden gebracht.

De heer HOLMAN vraagt of de gedeputeerde zich wil inspannen om op zo kort mogelijke termijn helderheid en duidelijkheid te verschaffen over de inzet om de schaapskuddes in Drenthe te handhaven.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dit toe.

De heer POPKEN wijst op de brief van de provincie over de Energienota, die onder meer betrekking heeft op de windmolenenergie. Deze nota komt volgend jaar in behandeling. Waarom is met het voorstel voor het windturbinepark

Coevorden op een en ander vooruitgelopen? Voor de teelt van hardhout, met name robinia, is een aanlegvergunning nodig, meestal van minimaal 10 hectare. Het verstrekken van deze vergunningen, voorbehouden aan de gemeenten, zit echter in het slop. Kan de provincie dit niet bevorderen?

De heer DIJKS maakt duidelijk dat inzake de windmolenenergie vanuit het oogpunt van ruimtelijke ordening voor een locatie bij Coevorden is gekozen. Dit voorstel staat op de agenda van de commissievergadering RIM van heden.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat de provincie heel positief staat ten opzichte van de teelt van hardhout. In het kader van duurzaam bouwen is dan ook reeds een grootschalige proef met aanplant van robinia gesubsidieerd. Het proefproject maakt overigens duidelijk dat de teelt van robinia niet gemakkelijk is, omdat er nogal wat kromgroei optreedt.

De heer DIJKSTRA verwijst naar het bericht in de krant dat Drenthe, met name de gemeenten, het groene investeerders niet gemakkelijk maakt. Bovendien wordt het voorgesteld alsof alleen in de provincie Drenthe voor de aanleg van meer dan een hectare bos een aanlegvergunning nodig is.

Mevrouw EDELENBOSCH toont zich teleurgesteld over dit bericht, dat niet goed is voor het imago van Drenthe. Journalisten blijken echter niet altijd even goed op de hoogte te zijn. Groene investeerders willen graag bij iedere individuele boer bomen planten. De provincie heeft met het Provinciaal omgevingsplan (POP) echter duidelijk willen voorkomen dat heel Drenthe met plukjes bos wordt bezet.

De heer SLUITER vraagt zich af wat de beoogde handelswijze is nu de Raad van State zich niet gelukkig toont met de gang van zaken rond Breevenen.

De heer SWIERSTRA geeft aan buitengewoon verrast te zijn door de uitspraak van de Raad van State. De provincie wacht de volgende juridische stappen af, maar ziet vooralsnog geen aanleiding om de standpunten bij te stellen. Het lijkt dan ook

niet te gaan om fundamentele problemen, al zal er wel sprake zijn van enige vertraging. Uiteindelijk zal ook de Raad van State wel inzien dat de bedoelde uitspraak een bijzondere is.

7. Statenstuk 790, Jaarstukken 1999

De heer BENNING complimenteert het college met de vroeg- en goedgepresenteerde stukken: het jaarverslag en de beleidsrekening. Zo wordt de praktische kans geboden op een doorkijk naar de toekomst. In de beleidsrekening valt te lezen dat het aantal ontgrondingsvergunningen aanzienlijk is toegenomen en dat er fors meer leges is ontvangen, bijna 2,5 ton. Uit de risicoparaagraaf blijkt bovendien dat de provincie terecht aandacht heeft voor de risico's van de uitvoering van de Leemtewet bodemsanering.

De heer ZOMER schuift op- en aanmerkingen door naar de commissievergadering Bestuur, Financiën en Economie (BFE).

De heer VAN DER SCHOOT leest in het jaarverslag dat inzake de verdroogde gebieden sprake is van gering herstel. Welke maatregelen worden hierbij genomen? De communicatie via de Milieuwijzer blijkt zeer effectief te zijn. Dit periodiek kan wellicht dienst doen in het onderwijs. De individuele behandeling van afvalwater (IBA) is volgens het verslag voor "slechts" 3.000 lozingen niet haalbaar. Wat kan een IBA-wacht betekenen om dit toch niet-geringe aantal terug te dringen?

De heer BAAS schuift eveneens zijn opmerkingen door naar de commissievergadering BFE.

De heer SWIERSTRA legt uit dat verdroging slechts zeer geleidelijk teruggedrongen kan worden. Ook de effecten van de maatregelen zijn vaak niet één op één vast te stellen en hangen samen met maatregelen inzake andere projecten. De te nemen maatregelen worden in de basis overigens allemaal ontleend aan het plan van aanpak voor de verdroging. Zij worden in samenwerking met de waterschappen uitgevoerd. Een en ander komt uiteindelijk in meer fundamentele zin aan de orde als de resultaten van de Commissie Waterbeheer in de 21-ste eeuw worden behandeld.

De heer DIJKS geeft aan dat de constatering dat "slechts" 3.000 percelen niet aangesloten zijn, gezien moet worden in het licht dat Drenthe het laagste percentage niet-aangesloten percelen heeft.

De VOORZITTER constateert dat het stuk zijn B-status behoudt.

8. Statenstuk 780, Tijdelijke subsidie-regeling stimulering vuilwatertanks provincie Drenthe

De heer DE HAAS vindt dat het toestaan van ongezuiverd lozen vanuit een boot onbegrijpelijk en verwerpelijk is. Het sluit eenvoudigweg niet aan bij de inspanningen om de waterkwaliteit op peil te houden of te verbeteren. Bovendien wordt het aanpakken van andere milieuovertredingen bemoeilijkt. Een subsidie op het aanbrengen van vuilwatertanks is dan ook slechts zinvol als tevens een datum wordt vastgesteld voor een verbod om zonder vuilwatertank te varen. Is er daarnaast zicht op de hoeveelheid vaartuigen die voor deze subsidie in aanmerking komen? Zijn er bovendien voldoende voorzieningen om vuil water af te tanken?

De heer KUIPER waardeert de heldere wijze van presentatie van voorstellen door middel van de beleidsbrief.

De tijdelijke regeling is een goed initiatief, die bovendien in overleg met de provincies Groningen en Fryslân totstandkomt. Het directe waterkwaliteitseffect is echter niet groot, zeker als hierbij de verwijdering van algen en zoetwatermossels door middel van "anti-fouling" wordt betrokken. Dit vormt een veel grotere belasting voor het oppervlaktewater. Is hier geen combinatie mogelijk qua aanpak?

De heer JONKER wijst erop dat "anti-fouling" reeds verboden is.

Mevrouw STOEL is blij met het voorstel van het college. Is het subsidieplafond van f 10.000,- overigens gebaseerd op een inschatting van het aantal booteigenaren dat ervan gebruik zal willen maken? Maximaal f 300,- lijkt op zichzelf een prima subsidie, maar is het totale bedrag wel voldoende?

De heer BAAS is een voorstander van het terugdringen van de vervuiling van het oppervlaktewater. Het is daarom goed dat een vuilwatertank

aan boord verplicht wordt gesteld. Aangezien pleziervaartuigen echter niet het eigendom zijn van arme sloebers, blijft het vreemd dat er in dit geval sprake moet zijn van een subsidie.

De heer JONKER zegt het eens te zijn met de vorige spreker.

Het milieu-effect van de maatregel is gering, en moet meer worden gezocht in de bewustwording. Controle is sowieso een moeilijk punt. Wat zijn de ambtelijke kosten van deze maatregel, bijvoorbeeld de controle en de behandeling van de aanvragen? In de bijlage wordt overigens geschreven dat de maatregel uitgevoerd moet worden op basis van cofinanciering. Waarom is daar in het besluit niets meer van terug te vinden?

Mevrouw REMMELTS stelt vast dat de waterkwaliteit meer dan ooit van belang is. Het terugdringen van watervervuiling alsook bewustwording, preventie en stimulering inzake een schoon milieu spreken dan ook aan.

De heer SLUITER vindt de regeling er een met een bijzonder lage doelstelling, lage verwachtingen en een laag subsidiebedrag. Het is echter moeilijk om tegen de maatregel te zijn.

De heer VAN DER SCHOOT merkt op het stuk ongeïnspireerd te vinden. De regeling is echter niet van enig belang ontbloot. Een bootbezitter moet zich immers moreel verantwoordelijk achten voor zijn eigen vuil.

De heer SWIERSTRA kan zich vinden in de stelling dat bootbezitters eigenlijk uit eigener beweging moeten overgaan tot plaatsing van een vuilwatertank. Gezien de groei van de Drentse watersport en het belang van het milieu is het echter goed om ook dit probleem, bovendien in noordelijk verband, van beleid te voorzien. De effecten van de maatregel kunnen daarnaast in Friesland, waar veel meer watersporters actief zijn, groter zijn voor de waterkwaliteit.

Een eventueel verbod op het ongezuiverd lozen is overigens geen provinciale zaak. Hierover vinden reeds discussies plaats met de koepels van de betrokken organisaties.

Het behandelen van boten met "anti-fouling" is inderdaad door middel van een landelijke regeling verboden.

Voor het feitelijk mogelijk maken van het afpompen van afvalwater wordt gewerkt aan het creëren van meerpunten.

De subsidieregeling zal veel mensen over de drempel halen om een vuilwatertank te installeren, zeker als men bedenkt dat de watersport niet voorbehouden is aan rijke stinkerds.

TWEEDE TERMIJN

De heer DE HAAS herhaalt de vraag over voldoende voorzieningen om vuil water af te tanken. Er moet immers sprake zijn van een serieuze aanpak en goed beleid, zonder het probleem of de effecten te bagatelliseren.

Mevrouw STOEL herhaalt de vraag over het subsidieplafond. Kan het college te zijner tijd met een overzicht komen van het aantal gebruikers van de regeling?

De heer SWIERSTRA bevestigt dat op basis van het aantal vaartuigen in Drenthe een subsidieplafond van f 10.000,- is vastgesteld. Er blijft daarnaast sprake van een niet al te groot effect op de directe waterkwaliteit. Dat moet ook niet gezien worden als bagatelliseren, maar eerder als relativeren. Verschillende jachthavens beschikken reeds over innamepunten. Bij de aanleg van nieuwe jachthavens wordt er sowieso naar gekeken. Daar kan ook een rol van de provincie liggen. Een overzicht van de innamepunten kan gezamenlijk verstrekt worden met een overzicht van het aantal gebruikers van de regelingen.

De heer DE HAAS is van mening dat de innamepunten niet tot de jachthavens beperkt moeten blijven. In de zomer is te zien dat er in Drenthe veel plaatsen zijn waar pleziervaartuigen zich concentreren.

De heer SWIERSTRA legt uit dat het in de praktijk niet nodig blijkt te zijn om overal innamepunten te vestigen.

De VOORZITTER constateert dat het stuk de A-status behoudt.

9. Statenstuk 782, Bijdragen aan gemeenten in opstellen waterplannen (Voorstel m. Najaarsnota 2000)

De heer BAAS vindt het een goede zaak dat getracht wordt het wat stagnerende proces met een klein bedrag weer in de lift te krijgen. Gaat het daarnaast echter niet ook om een kwalitatief probleem? Moet de provincie niet een regisserende

en stimulerende rol oppakken bij het verbeteren van de afstemming tussen gemeenten en waterschappen?

De heer SLUITER stelt vast dat het ontbreekt aan een analyse, anders dan dat dit soort initiatieven tot op heden moeizaam van de grond komen. Hoe komt dat echter? Waarom is vervolgens een financiële bijdrage van de provincie nodig? Motivering en inzicht ontbreken dus vooralsnog.

De heer KUIPER is van mening dat de provincie zich actiever moet opstellen. Kan bovendien aangegeven worden of sommige gemeenten wat verder gekomen zijn dan andere?

Mevrouw REMMELTS zet vraagtekens bij het ontbreken van een analyse, wat niet wegneemt dat het van belang is om het waterbeheer, waar mogelijk, te integreren. Het voorstel valt daarmee in goede aarde. Hoe moeizaam verloopt echter een en ander tot nu toe? Moet bovendien het voorstel ook niet in de commissievergadering RIM aan de orde komen?

De heer HAAK kan zich vinden in het voorstel, al ontbreekt een analyse van het tot op heden moeizame proces.

De heer JONKER sluit zich hierbij aan.

De heer DE HAAS vindt een goede afstemming tussen ruimtelijke ordening en waterbeheer uitermate belangrijk. De provincie blijkt echter niet bij machte om de gemeenten en de waterschappen aan te moedigen om een gezamenlijke visie op de waterhuishouding te ontwikkelen. Wat is er tot op heden gebeurd? Bestaat de regie van de gemeenten uit het per gemeente voorhouden van een worst van f 15.000,-? Gemeenten noch waterschappen zijn toch noodlijdend? Voorshands bestaat er dan ook enige moeite met dit voorstel.

De heer VAN DER SCHOOT vraagt zich af waarom de provincie f 180.000,- moet fourneren om de gemeenten en waterschappen te brengen tot zaken die tot de eigen verantwoordelijkheid van deze overheden behoren.

De heer SWIERSTRA erkent dat het voorstel wellicht wat kort door de bocht is gepresenteerd. De veronderstelling is echter dat er reeds veel inzicht bestaat in de ontwikkelingen. In het POP is het water als een behoorlijk sturend element opgenomen. Een gevolg daarvan is dat goed

duidelijk is geworden dat rol en verantwoordelijkheid van gemeenten inzake het water een wat achtergebleven gebied is. Het waterbeheer, en daarmee de waterschappen, zijn altijd volgend geweest op ruimtelijke ordening, en dus op de gemeenten.

Mede naar aanleiding van de wateroverlastproblematiek in de afgelopen jaren is echter een aantal belangwekkende studies verricht: de Commissie Waterbeheer in de 21-ste eeuw en de commissie-Leemhuis van het IPO. Deze onderlijnen de noodzaak van een omslag in het denken over het waterbeheer. Een van de elementen daarbij is dat de gemeenten anders met het stedelijk waterbeheer om moeten gaan. Om het overleg tussen gemeenten en waterschappen te stimuleren en om een helder beeld te krijgen van de mogelijkheden van het water is een regisserende rol van de provincie nodig. In dat geval praat het wat gemakkelijker als er sprake is van een kleine financiële stimulans. Het is dus in feite een instrument om het POP uit te voeren. In de loop van het najaar zullen de genoemde studies overigens ook in commissieverband worden besproken.

TWEEDE TERMIJN

De heer VAN DER SCHOOT vindt de stimulering door de provincie op zichzelf prima. Het is echter niet goed, waar het een eigen taak van de gemeenten en een eigen verantwoordelijkheid van de waterschappen is, dat daaraan een vrij fors prijskaartje hangt. De provincie maakt zich zo uitvoerder in plaats van regisseur.

De heer KUIPER kan zich vinden in de constatering dat het waterbeleid van de provincie redelijk gedragen wordt. De vragen concentreren zich dan ook rond de positie van de provincie in relatie tot de gemeenten. Men kan bovendien op andere manieren een blijk van waardering geven. Er is toch sprake van verschil in prestaties op dit vlak tussen gemeenten? Als het bedrag van f 15.000,- als een maximum wordt gesteld, kan men het feitelijke bedrag toch afhankelijk maken van de voortgang die een gemeente maakt?

De heer DE HAAS zegt een en ander mee terug te nemen naar de OPD-fractie, opdat voor de statenvergadering een standpunt ingenomen kan worden.

De heer SWIERSTRA legt uit dat de voorgestelde maatregelen slechts een onderdeel vormen van

een geheel, waarbij ook overleg met de gemeenten hoort. De provincie kan bovendien een steunende rol vervullen, als het gaat om de positie van de waterschappen, in een gesprek met de gemeenten. Het met de maatregel gemoeide bedrag is niet hoog, maar het kan net voldoende zijn om een onderzoeksproject op te starten. De staten hebben overigens bij de voorbeeldplannen inzake de bestemmingsplannen buitengebied ingestemd met een soortgelijke maatregel. Dit gebied behoort op zichzelf nog meer tot de gemeentelijke autonomie, maar ook daarbij heeft het extra duwtje goed gewerkt.

Er kan sprake zijn van enige verschillen, omdat de ene gemeente iets verder is in het proces dan de andere gemeente. Het afstraffen van een voorsprong door het verstrekken van een lagere subsidie lijkt dan geen oplossing. Daarom is gekozen voor het in de breedte benaderen van de gemeenten, omdat er meer en vooral anders met waterbeheer omgegaan moet worden.

De heer KUIPER geeft aan dat verschillen tussen de gemeenten niet moeten leiden tot straffen. Als er echter sprake blijkt te zijn van noodzakelijke en hoge investeringen, zoals in Meppel, kan er juist extra geld ingestoken worden.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat dit betekent dat er nogal wat ingewikkelde criteria in de regeling opgenomen moeten worden, zeker om te voorkomen dat de gemeenten de nodige creativiteit wordt ontlokt om zich van de bedoelde gelden zeker te stellen.

Vanuit de provincie is er sprake van een brede en inhoudelijk inspanning, inclusief het Plan van aanpak wateroverlast. Daarbij worden uiteindelijk ook de problemen van Meppel betrokken.

De VOORZITTER constateert dat het stuk zijn B-status behoudt.

(De heer SWIERSTRA verlaat de vergadering.)

10. Statenstuk 793, Krediet en Subsidie-regeling Leren voor duurzaamheid (Voorstel o. Najaarsnota 2000)

Mevrouw DURAN stelt vast dat de voorgestelde cofinanciering van een rijksregeling de provincie 2,5 ton kost. Alhoewel duurzaamheid hoog op de agenda moet staan, is het in dat geval vooral van belang dat de provincie het goede voorbeeld geeft. De verinnerlijking van duurzaamheid moet nu immers elders plaatsvinden. Bovendien bestaan er

twijfels over de effecten van de met veel tam-tam en een mooie brochure opgezette regeling. Die zullen dan ook pas achteraf duidelijk worden. Laat de provincie Drenthe daarom zelf een intern project bedenken om inhoud te geven aan Leren voor duurzaamheid.

De heer POPKEN vindt het een goed voorstel. Over honorering boven de f 50.000,- lijkt echter het college te gaan beslissen, volgens artikel 4.2. Daarbij komt toch de delegatiebevoegdheid van de staten in het geding? Wat is daarnaast de duur van de gehonoreerde projecten? Is plaatsing van de subsidieregeling in het Provinciaal blad bovendien voldoende om de maatregel kenbaar te maken?

De heer BENNING vraagt zich af wat het op zichzelf sympathieke voorstel toevoegt aan de bestaande activiteiten omtrent duurzaamheid. Men is toch al druk bezig op dat gebied? De voorwaarden bij de regeling laten bovendien open hoeveel milieurendement er geleverd moet worden. Welke instantie kan er überhaupt voldoen aan de vele onder artikel 3 en 4 genoemde criteria? Blijkbaar ligt het voorstel er alleen opdat de provincie Drenthe een jaarlijkse bijdrage van f 250.000,- van het Rijk mag ontvangen.

De heer HOLMAN kan zich vinden in de wat sceptische toon van de voorgaande sprekers. Op zichzelf kan het echter een goed project worden. Het kan daarentegen ook een te groot project worden. Betreft het een project voor 3 jaar of zal er na een evaluatie een vervolg komen? Wat is meer in het algemeen de inschatting van het effect van het project?

De heer HORNSTRA is buitengewoon verheugd over de zeer ruimhartige toezegging van staatssecretaris Faber. Ook gedeputeerde Edelenbosch verdient daarbij een pluim. Het belang van Leren voor duurzaamheid ligt in een duidelijke investering voor de toekomst en het voorkomen van maatschappelijke kosten. De inzet van de provincie is om, via cofinanciering met waterschappen en gemeenten, een deel van het geld terug te verdienen. Het kan echter een goed gebaar zijn als de provincie deze eventuele gelden opnieuw voor projecten op dit gebied inzet. Daardoor krijgen allerlei organisaties de mogelijkheid om de door de provincie voorgestane ideeën uit te dragen.

De heer BAAS noemt het stuk positief en vindt investering in een dergelijk belangrijk onderwerp

gerechtvaardigd. Het ware goed als de commissie op de hoogte wordt gehouden van wat in de toekomst door de gemeenten en waterschappen door middel van cofinanciering wordt bijgedragen.

De heer KUIPER vindt het van groot belang dat het begrip duurzaamheid door de provincie op een goede manier onder de aandacht wordt gebracht. Er kan echter wel wat meer aandacht worden besteed aan de concrete uitwerking. Welke doelgroepen of bevolkingsgroepen wil men bereiken? Wat zijn de mogelijke effecten? Hoe kan een mondiale problematiek plaatselijk worden vertaald?

In de beleidsbrief staat dat er nu een principebesluit genomen wordt en dat er een finaal besluit valt in het kader van de behandeling van de begroting 2001. Dat vooronderstelt echter wel een prioriteitsstelling bij de verschillende projecten. Komt die er ook?

De heer VAN DER SCHOOT vraagt of nagegaan is in hoeverre Leren voor duurzaamheid past binnen het onderwijs- en examenprogramma. Hoe vindt daarnaast de controle op besteding van de gelden plaats? Hoe vinden de evaluatie en de effectmeting plaats? Het is nu een studeerkamervoorstel dat meer juicht over de middelen dan over de mogelijkheden van inhoudelijke toepassing. Het ontbreken van een concrete uitwerking maakt het niet gemakkelijk om met het statenstuk in de stemmen.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat het een landelijk project is, waarin de provincie Drenthe bij de voorbereiding zowel ambtelijk als bestuurlijk zeer nauw betrokken is geweest. In de afgelopen periode is eerder een impuls gegeven op dit vlak. Het manco daarbij was dat het budget landelijk werd besteed, terwijl het budget nu op een paar miljoen na naar de provincies is gedecentraliseerd. Dit komt de vrijwilligersgroepen en kleine initiatieven bij mensen in de buurt ten goede. Het voorstel houdt in dat er per regio een plan van aanpak komt. Dat is momenteel wellicht niet concreet genoeg, maar het vormt dan ook slechts een eerste aanzet. Er komt echter, per jaar geconcretiseerd, een plan van aanpak met de daarbijbehorende projecten. Dit plan van aanpak, het programma voor een jaar, zal ter informatie aan de commissie worden gestuurd. Omdat er sprake is van financiering door de provincie, is er enige nadruk gelegd op de inspanningen om een gedeelte daarvan van de gemeenten en de waterschappen terug te krijgen.

Staatssecretaris Faber heeft op 4 september de beschikking afgegeven, waarmee de provincie een bedrag van f 250.000,-- ontvangt. Over 4 jaar vormt dat een miljoen. De voorwaarde daarbij is dat de provincies gezamenlijk f 6 miljoen op tafel leggen. Dat is dan ook gebeurd, om een en ander af te ronden voor de algemene beschouwingen. Het landelijke convenant is afgesloten met de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Dat neemt niet weg dat ook de provincie een voorstel voor een intern project kan indienen. Het idee is echter om goed aan te sluiten bij Agenda 21, waarbij niet de ideeën, maar de financiën het probleem vormen. Natuur- en milieueducatie (NME) hoort plaats te vinden aan de basis, bij de mensen zelf. Het gaat om een ambitie op het terrein van besef en bewustwording. Een voorbeeld van verinnerlijking door de provincie zelf kan men overigens vinden bij het volgende agendapunt.

Onderwijs vormt zeker een doelgroep voor Leren voor duurzaamheid, al is niet gekeken naar aansluiting bij het examenpakket. Ook het vervolgonderwijs zal er nadrukkelijk bij betrokken zijn.

Het idee om de van gemeenten of waterschappen eventueel terug te ontvangen gelden in het krediet terug te storten, valt in goede aarde. Wellicht dat hiervoor een meerderheid in de commissie te vinden is.

TWEEDE TERMIJN

De heer KUIPER herhaalt de vraag over een op inhoudelijke gronden samengesteld prioriteitenlijstje bij de projecten met het oog op de finale besluitvorming. Het voorliggende project heeft voor GroenLinks, bijvoorbeeld, een hoge prioriteit.

Mevrouw EDELENBOSCH verwijst hiervoor naar de commissie BFE.

De heer POPKEN herhaalt de vraag over de delegatiebevoegdheid van de staten. Instemming met het statenstuk houdt toch in dat ook de toekenning door gedeputeerde staten (GS), in bijzondere gevallen, van een subsidie boven de f 50.000,-- is gesanctioneerd?

De heer HOLMAN kan zich vinden in het statenstuk. Wordt het project over 3 jaar nu afgesloten of niet?

Mevrouw DURAN erkent dat het moeilijk is om inzicht te geven in de effecten van het project. Kan

echter niet bij het toegezegde jaarlijkse programma geprobeerd worden om de effecten van concrete projecten aan te geven? Verinnerlijking is en blijft van groot belang, zeker voor de provincie. Hopelijk pakt het college dan ook het idee van een intern voorstel op, indachtig de voorbeeldfunctie van de provincie. Daarop doelde D66 indertijd ook met de motie.

De heer BENNING hoort in het antwoord van de gedeputeerde een bevestiging van de stelling dat de provincie alleen een voorstel indient omdat er subsidie te verkrijgen is. De argumentatie is al met al niet sterk. Het geld kan immers ook voor uitvoerende zaken ten behoeve van het milieu besteed worden. Het idee van een jaarlijks programma en een jaarlijkse monitoring is zeker goed. Overigens kan de folder over Leren over duurzaamheid wel wat uitnodigender. Ook zijn de daarin genoemde voorbeelden niet erg sterk.

De heer HORNSTRA wijst erop dat sinds 2 jaar het vak Algemene natuurwetenschappen is ingevoerd op de middelbare school. Het probleem bij de uitvoering en invulling daarvan is het geld. De scholen zullen dan ook verheugd reageren op de mogelijkheid om concrete projecten of profielwerkstukken te financieren.

De heer HOLMAN vraagt zich af of de PvdA het gat dat het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen achterlaat op deze wijze wil dichten.

De heer HORNSTRA acht het gat daarvoor iets te groot. Elke bijdrage ter stimulering van onderwijsactiviteiten is echter meegenomen.

De heer BENNING denkt niet dat de voorwaarden van de subsidieregeling toelaten om de scholen erbij te betrekken.

De heer HORNSTRA is van mening dat goede en gerichte voorlichting ertoe leiden dat de scholen van de geboden mogelijkheden op de hoogte worden gesteld.

De heer VAN DER SCHOOT wijst erop dat, zeker als het geld bij het onderwijs terechtkomt, effectmeting van groot belang is.

De heer HORNSTRA handhaaft het voorstel om gelden die de provincie in dit verband terugontvangt van gemeenten en waterschappen bij het krediet te betrekken. Om bespreking in de

PvdA-fractie mogelijk te maken, moet het statenstuk de B-status krijgen.

Mevrouw EDELENBOSCH vindt dat juist de voorliggende regeling zich richt op verinnerlijking van milieubesef, duurzaamheid en natuur- en milieueducatie. Verinnerlijking ligt dan ook niet alleen op het bordje van de provincie door middel van interne projecten. De provincie moet het goede voorbeeld geven, maar een effect kan vooral bereikt worden door zich breed op de mensen te richten. Het geld kan ook besteed worden aan een concreet project met duidelijke effecten. Met de voorgestelde maatregel kan bereikt worden dat er na 4 jaar een goede basis is ontstaan. Omdat er geen garantie bestaat voor financiële dekking na deze periode, zal het project daarna worden gestopt. Aan het einde van de termijn zullen de projecten worden geëvalueerd. Daarnaast wordt de commissie per jaar op de hoogte gehouden van de verschillende plannen.

De provincie Drenthe doet dit voorstel niet slechts om subsidie te ontvangen. De gezamenlijke provincies hebben juist mogelijk gemaakt dat staatssecretaris Faber met een extra, gedecentraliseerde subsidie kan komen. Als Drenthe deze kans voorbij laat gaan, die bovendien spoort met het Bestuursprogramma, moet er uit de eigen middelen een veel groter bedrag worden vrijgemaakt.

De vraag over de delegatiebevoegdheid is niet direct van een goed antwoord te voorzien. De reguliere afspraak is dat een uitgave hoger dan f 50.000,- in de statencommissie behandeld moet worden. De lijst met voorgestelde projecten wordt echter niet door GS gehonoreerd maar door een nog in te stellen bestuurlijk platform, inclusief de gemeenten en de waterschappen, dat het totale budget beheert. Over de aanpak van dit punt zal de commissie nog bericht ontvangen.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de B-status krijgt.

11. Statenstuk 784, Randenbeheer in de ecologische verbindingzones door middel van de Regeling inzake onderhoudsovereenkomsten landschapselementen (ROL) Drenthe (Voorstel p. Najaarsnota 2000)

Mevrouw KEMPE stemt in met het statenstuk. In de onder 4.1 ingekomen brief over de ROL wordt

gesproken over bijeenkomsten met agrariërs, die wensen hebben uitgesproken over het randenbeheer. Worden deze wensen, onder meer inzake de mogelijkheid van heraanleg in de randen op grasland, meegenomen? Heeft deze uitbreiding overigens veel invloed op de wachtlijsten bij de ROL en op de financiële situatie?

De heer HOLMAN staat positief tegenover het voorstel. Wel blijft de vraag waarom de provincie hiervoor geld beschikbaar moet stellen. Waarom komt dit niet uit het Programma beheer van het Ministerie van LNV? Voldoet het niet aan de voorwaarden? Is daarvoor geen status te vinden? Wat is daarnaast de status van de verbindingzones in termen van ruimtelijke ordening? Gaat het om relatienotagebieden of beheersgebieden? Drenthe kent overigens 27 ecologische verbindingzones. Hoeveel hectare is dat?

Uitvoering via de ROL is een prima idee. In de evaluatie over 1999 staat dat er wachtlijsten bestaan van 4 tot 8 maanden. Dat is echter onaanvaardbaar. De provincie moet daarom bij de uitvoerende instantie erop aandringen dat aanvragen binnen een maand van een antwoord worden voorzien. Uit het veld valt bovendien te horen dat het aan voorlichting ontbreekt. Instelling van het Programma beheer heeft de zaken er dan ook niet duidelijker op gemaakt. Dit vraagt om een duidelijke voorlichting in den brede.

De heer SMIDT vindt het voorstel een goede, praktische insteek, die invulling geeft aan het idee om de agrarische sector een duidelijke en betaalde rol te geven bij herstel en beheer van de natuur. Het bestaan van wachtlijsten bij de uitvoerende instantie wijst er echter op dat op het budget van een ton voor het jaar 2001 geen aanspraak gemaakt kan worden. De betrokken agrariërs worden immers pas achteraf beloond. De problematiek van de wachtlijsten vraagt mede daarom om een praktische oplossing.

Mevrouw DURAN stemt in met de kritische opmerkingen over de wachtlijsten. Het is daarnaast goed dat de provincie aangeeft dat realisering van de verbindingzones prioriteit heeft, als gevolg van de nadruk op de ecologische hoofdstructuur (EHS) in het Bestuursprogramma. Met het oog op een integrale (begrotings)behandeling zal het stuk de B-status moeten krijgen.

De heer POPKEN is content met het voorstel, dat immers is gericht op natuurverbetering. Hoe verloopt echter de controle op de door middel van de overeenkomsten vastgelegde prestaties?

De heer DIJKSTRA denkt dat Landschapsbeheer Drenthe een manier heeft ontdekt om de wachtlijsten te vullen. Als die lijsten uitgeput raken, gaat men de boer op met voorlichting waarna de aanvragen binnenstromen. De wachtlijsten zijn en blijven te lang. Het zal daarom nog lang duren voordat Drenthe optimaal wordt onderhouden. Bovendien blijkt dat er veel vraag is naar de onderhoudsovereenkomsten. Ook het onder 4.1 binnengekomen stuk maakt duidelijk dat er veel meer mogelijk is. De in het statenstuk genoemde 50 afspraken en het bedrag van een ton lijken dan ook nattevingerwerk. Een en ander vraagt dan ook om een ruimere invulling en om uitgebreidere voorstellen.

De heer HORNSTRA stemt van harte in met het voorstel. Het is bovendien verheugend dat veel agrariërs, ook in het verleden medebepalers van het landschap, het afsluiten van overeenkomsten in het licht van de EHS als positief ervaren. In hoeverre is er overigens sprake van een verband tussen de wachtlijsten en het niet nakomen van afspraken door de burgers zelf?

De heer VAN DER SCHOOT kan zich vinden in het statenstuk, maar wil graag nader geïnformeerd worden over de wachtlijstenproblematiek.

Mevrouw EDELENBOSCH hoort al jaren lovende woorden over het landschapsbeheer en de landschapselementen. Dat de provincie slechts het bescheiden bedrag van f 100.000,- vraagt voor dit goede doel, komt omdat een groot deel van de ROL-overeenkomsten, het WCL-gebied (waardevol cultuurlandschap) en het voor de provincie prioritaire gebied, binnen de begrenzing, in het Programma beheer is ondergebracht. Het pakket van dat beheer is wat minder dan de provincie wil. Omdat het onwenselijk is dat het beheerniveau daalt, wordt dit dan ook aangevuld. Bovendien

kunnen ook de ecologische verbindingzones niet bij het Programma beheer worden ondergebracht. Het Drentse poldermodel heeft immers het systeem opgeleverd dat de ecologische verbindingzones niet op voorhand worden begrensd.

Het plan van aanpak voor de ecologische verbindingzones is op 8 september in de Commissie Landelijk Gebied besproken en zal aan de commissie worden gestuurd.

Het college is van plan om de 27 ecologische verbindingzones versneld te realiseren, als gevolg van het doel om de EHS versneld tot stand te brengen. De verbindingen worden daarbij zoveel mogelijk gezocht via bestaande elementen zoals bermen en slootranden. Deze stukken zijn vaak veel te smal. Het zou daarom goed zijn als met de betrokken boeren tegen een vergoeding een afspraak kan worden gemaakt over het randenbeheer.

De wachtlijsten worden mede veroorzaakt doordat de ROL prioritaire gebieden onderscheidt. Een grote aanvraag over een prioritair gebied betekent dan ook dat aanvragen die buiten deze gebieden vallen voorlopig worden geparkeerd. Een en ander neemt niet weg dat Landschapsbeheer gevraagd kan worden in kaart te brengen wat het betekent als er voor heel Drenthe een basiskwaliteit wordt ingevoerd. De regeling is overigens 3, 4 jaar geleden opgerek: er mag nu voor 10% buiten het prioritaire gebied worden besteed. Het huidige voorstel is vooral gericht op het financiële perspectief. De commissie zal nader over de wachtlijsten worden geïnformeerd.

De status van de ecologische verbindingzones is divers. Binnen de landinrichting gaat het om het Plan van toedeling, buiten de landinrichting gebeurt het op basis van overtuiging en overeenstemming. In Midden-Drenthe wil de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO) een en ander graag oppakken. In Tynaarlo trekt de gemeente het. Juist door samenwerking met de mensen zelf, in plaats van door aankoop, wordt dus aan de grenzen van de ecologische verbindingzones de mogelijkheid tot randenbeheer geschapen.

De heer HOLMAN vraagt of het juist is dat de ecologische verbindingzones geen status hebben. Het zijn immers geen relatienotagebieden of EHS-gebieden.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat de zones bij de EHS horen, maar dat de provincie heeft besloten om deze niet op voorhand te begrenzen. Na de inrichting kunnen zij alsnog begrensd

worden en overgebracht worden naar het Programma beheer.

Mevrouw DURAN geeft aan dat de verbindingzones op de ontwikkelingskaart van het POP staan. Ook dat vormt een status.

De heer HOLMAN vindt van niet. De EHS en de verbindingzones zijn 2 verschillende grootheden.

Mevrouw EDELENBOSCH geeft nader aan dat in de globale begrenzing wel degelijk een gebied is begrensd. Bij de EHS gaat het echter om "stepping stones", die niet goed concreet begrensd kunnen worden. Het is overigens de plicht van de provincie om bij het realiseren van de EHS ook de verbindingzones te betrekken.

De controle op de overeengekomen prestaties is volgens de evaluatie uitermate goed. 3 jaar geleden, in een situatie van een krap budget, is afgesproken dat de controle iets meer steekproefsgewijs zal plaatsvinden. In de praktijk betekent de controle voor veel mensen overigens vooral een compliment.

TWEEDE TERMIJN

De heer HOLMAN kan zich vinden in het voorstel en ziet de rapportage over de wachtlijsten graag tegemoet.

De heer SMIDT is benieuwd naar de berichten over de wachtlijsten.

Mevrouw DURAN is in eerste instantie een voorstander van prioritaire gebieden. Bij verbreding moet men overigens bedacht zijn op de gevolgen voor de controle en de uiteindelijke effecten.

De heer VAN DER SCHOOT gaat akkoord met het voorstel.

De heer POPKEN kan zich vinden in de woorden van de eerdere sprekers.

De heer DIJKSTRA toont zich verheugd over het brede draagvlak voor het randenbeheer. De wachtlijstenproblematiek moet zo snel mogelijk worden opgelost.

De heer HORNSTRA wacht de toegezegde informatie af.

De VOORZITTER constateert dat het stuk de B-status krijgt. De fractie van GroenLinks heeft geen behoefte de onder 4.1 binnengekomen brief op de agenda van de volgende commissievergadering te plaatsen.

12. **Statenstuk 794, Project De Blinkerd (infocentrum VAM-berg) (Voorstel ad. Najaarsnota 2000)**

De heer SMIDT legt uit in eerste instantie verbaasd te zijn dat de betrokken partijen uiteindelijk aan de provincie een bijdrage van 2 ton moeten vragen voor een niet-voorzien begrotingstekort. De provincie was immers niet in beeld voor een financiële bijdrage. Navraag heeft echter geleerd dat er sprake is van verzachtende omstandigheden, namelijk het wegvallen van de 5.b-status van de gemeente Midden-Drenthe, alsmede de bijzondere bodemgesteldheid en de ligging. Gezien het belang van het project is daarom een eenmalige bijdrage op zijn plaats.

De heer SLUITER vindt de argumentatie voor het statenstuk weinig overtuigend. Zo blijft vooralsnog onduidelijk wat het belang van de provincie is.

De heer HOLMAN laat weten aarzeling te hebben bij het geven van subsidie aan het project De Blinkerd. Er is zelfs sprake van enige weerzin. Niet de eerste de besten starten een project op, maar als zich een probleem voordoet mag de provincie voor sinterklaas spelen. Vervolgens wordt er een bedrag van 2 ton voorgesteld, met daarbij een gezochte en daarom dunne argumentatie. Zowel de projectorganisatie als Essent moeten zich schamen dat men na een mislukte voorbereiding bij de provincie te biecht moet gaan.

Bij deelname van de provincie in dergelijke projecten moet er in het algemeen ook inzicht zijn in de exploitatiebegroting. Is er sprake van een sluitende exploitatie voor de komende jaren? GS tonen zich hardleers door hierover wederom niets te melden.

De heer BAAS is matig enthousiast over het voorstel. Door onvoorziene omstandigheden wordt de provincie immers gevraagd om 2 ton bij te dragen. Ook is bepaald niet sterk dat in de beleidsbrief als een van de beleidseffecten wordt gesteld dat de leefbaarheid wordt vergroot omdat streekbewoners de gelegenheid krijgen om hun eigen omgeving beter te leren kennen. Het belang van het informatiecentrum is echter wel 2 ton waard.

De heer DIJKSTRA vraagt zich af of Essent het benodigde bedrag niet kan ophoesten. Het Land van Weldadigheid blijkt immers ook slechts weldadig te zijn voor een, overigens prima, ondernemer. Met het infocentrum is Drenthe een nieuw informatiecentrum rijker, met aandacht voor de natuur en voor afvalverwerking. Moet daarvoor echter een verkeersstromen aantrekkende attractie worden neergezet? Het centrum komt er toch ook zonder een bijdrage van de provincie? Komt er overigens een busverbinding van Beilen naar dit afgelegen oord? Kan de bijdrage van de provincie niet beter besteed worden aan een goed geoutilleerde bushalte bij de hoogste berg van Drenthe?

De heer HORNSTRA heeft begrip voor de omstandigheden die hebben geleid tot de voorliggende aanvraag. Het is echter de vraag of de provincie dit bedrag moet betalen, al is duidelijk dat er een gebouw moet komen met een zekere uitstraling. Over dit voorstel is dan ook zeker nader fractieoverleg geboden. Als het centrum er komt, zal het een uitgelezen mogelijkheid zijn om vooral jongeren te laten zien hoe Drenthe met natuur en afval omgaat. Het is inderdaad niet sterk dat in de beleidsbrief als een van de beleidseffecten wordt genoemd dat de leefbaarheid zal worden vergroot omdat streekbewoners de gelegenheid krijgen om hun eigen omgeving beter te leren kennen. Hoe kan de burger trouwens nog enig zicht houden op alle bestaande infocentra?

De heer VAN DER SCHOOT is tegen het voorstel, aangezien de behoefte aan voorlichting op dit vlak niet is onderbouwd. Volgens de beleidsbrief moet worden bedacht dat de grote investeringen in het beekdal Oude Diep en het Essent-complex een grote invloed op de omgeving hebben. 2 ton voor Essent en de Vuilafvoer Maatschappij (VAM) lijkt echter veel op water dragen naar de zee.

De heer DE HAAS merkt op dat de provincie haar voorstel mede beargumenteert door erop te wijzen dat de provincie nog geen financiële bijdrage heeft geleverd aan het project. Blijkbaar kon de provincie geen "nee" meer zeggen. De stelling in de beleidsbrief dat 2 ton een relatief kleine bijdrage is op een budget van f 2,2 miljoen is dan ook alleen relatief juist. Waarom heeft de provincie er belang bij dat het project De Blinkerd, een recreatieve voorziening, goed uit de verf komt? Wie gaat bovendien straks voor het onderhoud van een en ander zorg dragen?

Mevrouw EDELENBOSCH maakt duidelijk dat reeds meerdere keren is geopperd dat iets moet worden gedaan met de VAM-berg. Daarbij is zelfs ooit een mountainbike-route geopperd. Daarnaast mag bekend worden verondersteld dat de VAM-berg een concreet onderdeel vormt van het Oude Diep-project.

Het verlopen van het 5.b-status houdt in dat er voor het betrokken gebied een andere manier van financiering is gekomen. Daarop is, onder druk van de provincie, voor het project vrij snel een subsidieaanvraag ingediend bij een Europees fonds. Door een onvoorzien begrotingstekort zou er echter sprake moeten zijn van enige versoering. De provincie heeft daarop besloten 2 ton bij te dragen, opdat het centrum ook een aantrekkelijke uitstraling krijgt. De Blinkerd moet immers blinken. Het bedrag is bovendien relatief klein. Ook heeft de provincie bij de financiering tot nu toe niets bijgedragen. Tevens is de provincie de trekker van het Oude Diep-project. Het argument van de verkeersstromen zal overigens betrokken worden bij de overwegingen.

Binnenkort zal met de nieuwe directie van Essent gesproken worden over de hopelijk blijvende betrokkenheid van Essent bij het Oude Diep-project. Meer in het algemeen is de exploitatie en het onderhoud geregeld. Stichting "Het Drents Landschap" neemt het voortouw op dit vlak.

TWEEDE TERMIJN

De heer SMIDT wijst erop dat het "commitment" van Essent reeds schriftelijk is vastgelegd.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat de nieuwe directeurs van Essent worden ontvangen om het enthousiasme voor het Oude Diep-project veilig te stellen. Het gaat dan tevens om deelname in financiering van toekomstige projecten.

De heer SLUITER neemt het statenstuk mee terug voor beraad in de fractie.

De heer HOLMAN vindt het voorstel noch de argumentatie sterk. Kan op korte termijn inzicht worden gegeven in de exploitatie? Wie staat, bijvoorbeeld, garant voor eventuele tekorten? Zijn de nieuwe directeurs van Essent al gewezen op het tekort van 2 ton? Kan Essent door opvulling van het gat in de begroting niet publiekelijk goede wil laten zien?

De heer BAAS vraagt om het eerder aangehaalde beleidseffect te schrappen, omdat dit aan de geloofwaardigheid van het statenstuk afbreuk doet.

De heer DIJKSTRA vindt de argumentatie al met al niet overtuigend. Er moet iets gebeuren met de VAM-berg. Waarom echter dit grootse infocentrum in plaats van wandel- en fietspaden? Het voorstel wordt mee teruggenomen voor beraad in de fractie.

De heer HORNSTRA geeft aan nog niet tot een definitief oordeel te kunnen komen.

De heer VAN DER SCHOOT vindt het voorstel te mager onderbouwd. Er is geen plan van aanpak bekend over de activiteiten bovenop de VAM-puist. Er is tevens geen sprake van een onderzoek naar de eventuele belangstelling.

De heer DE HAAS onderschrijft de woorden van de heer Holman. Het voorstel wordt mee teruggenomen naar de fractie. Meer in het algemeen moeten de statenstukken beter worden onderbouwd.

Mevrouw EDELENBOSCH erkent dat de argumentatie mager is. De voorgeschiedenis is echter reeds bekend. Het project is daarnaast reeds lang geleden opgenomen in de lijst met projecten rond het Oude Diep. Het enige argument voor het voorliggende voorstel is om de wellicht als gevolg van haast gemaakte foute calculatie glad te strijken. Het is immers niet gewenst als moet worden geschrapt of moet worden versoberd bij de uitvoering.

Er is overigens meerdere keren met Essent en Stichting "Het Drents Landschap" gesproken over het tekort. Er is dan ook geen sprake van dat de provincie optreedt als een sinterklaas.

De heer DE HAAS vindt het jammer dat uit de stukken niet blijkt dat de provincie de strop wil dragen voor een gemaakte fout. Dat ware duidelijker en eerlijker.

De heer BAAS verwijst de heer De Haas naar de bijlage 1.

De heer DE HOLMAN vindt het onbegrijpelijk dat men bij een dergelijk project zo'n klein gat in de financiering niet zelf kan dichten. Kan de commissie de exploitatiebegroting toegestuurd krijgen, inclusief een uitspraak over eventuele garanties voor de toekomst?

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dit toe. De gewraakte zinsnede over het beleidseffect kan geschrapt worden. Het was de bedoeling om de betrokkenheid van de mensen in de buurt duidelijk te maken.

De heer DIJKSTRA vraagt om de eerder aangehaalde lijst met projecten rond het Oude Diep op te diepen.

Mevrouw EDELENBOSCH zegt dit toe. Het project op zich moet echter als bekend worden verondersteld.

De VOORZITTER concludeert dat het statenstuk de B-status krijgt.

(De vergadering wordt van 10.31 uur tot 10.40 uur geschorst.)

13.a. Statenstukken 710 en 710a, Ontgrondingennota Drenthe en herziening Verordening op de ontgrondingen in de provincie Drenthe

13.b. Statencommissiestuk van 22 augustus 2000, kenmerk 34/6.5/2000003417, Winning beton- en metse lzand in Drenthe

Spreekrecht

De heer VAN TELLINGEN van Hm. Vos Zandzuigbedrijf BV herinnert aan de notitie die eind mei is verzonden. Daarin zijn de zorgen duidelijk gemaakt over de winning van beton- en metselzand in Drenthe voor de wat kortere termijn. Uit de ontwerpnota van september 1999 bleek dat ook de provincie fundamenteel onderzoek noodzakelijk vond vanwege de sterk veranderde marktomstandigheden. Er was voorlopig immers voldoende voorraad om niet direct tot verdere concessieverlening over te gaan. Voor de lange termijn moest deze grondstofvoorziening echter veilig worden gesteld.

In het voorjaar is vernomen dat de provincie dacht over 2 uitbreidingen op zeer korte termijn: Exloo en Gasselte. Deze ontwikkeling, met directe gevolgen voor de markt, leidde tot de notitie van eind mei. De conclusie van die notitie is dat er geen enkele noodzaak is om op heel korte termijn en bovendien op grond van onvolledige en onjuiste informatie het beleid over de industriezandwinning te formuleren of via nieuwe concessies vorm te geven. Deze

conclusie wordt echter niet door de provincie onderschreven.

Deze conclusie zou de provincie moeten aanzetten tot daden. Het gaat dan om fundamenteel onderzoek en om inventarisatie van objectieve en gecontroleerde feiten met betrekking tot de huidige voorraden, de huidige en de toekomstige markt, de technologische ontwikkelingen en de behoefte in de toekomst, en dat in een breder kader dan Drenthe alleen. Het uitgevoerde onderzoek naar de voorkomens in de toekomst is dan ook te beperkt. Gevolg hiervan is dat in de beleidsbrief wordt uitgegaan van een totale voorraad van 6 miljoen ton bij alle winners. Vos Zandzuigbedrijf alleen beschikt echter al over bijna 7 miljoen ton, los van de vraag naar de definitie van industrie-, beton- en metselzand.

Het geologische onderzoek geeft mogelijke winplaatsen aan. Vos Zandzuigbedrijf is ervan overtuigd dat ook ten zuiden en ten oosten van de oude concessie, buiten de EHS en direct aan de oppervlakte, belangrijke voorraden grof zand kunnen voorkomen. Tevens is geen onderzoek gedaan naar de exacte behoefte in de regio en het aanbod in andere delen van Nederland en Duitsland. Een eventuele verhoging van de taakstelling moet dan ook goed onderbouwd worden en bovendien opgesteld worden in overleg met de zandwinners.

De beleidsnota toont de noodzaak van fundamenteel en uitgebreid onderzoek aan alsook het werken met objectieve en gecontroleerde feiten. De huidige technieken maken vooral dat laatste zeer wel mogelijk. Waarom wordt er een vergunning voor ongeveer 35 jaar aan winning afgegeven als de winning blijkens de nota na 10 jaar bijna is uitgeput? Het gaat erom dat men terugkeert naar de feiten. De oplossing kan daarbij gevonden worden in een stuurgroep, waarin het zandwinnend bedrijfsleven, de NEVRIP, de provincie en deskundigen op korte termijn tot aanbevelingen voor beleid kunnen komen. Een en ander mag overigens niet opgevat worden als een gebrek aan respect voor de ambtelijke staf van de provincie.

Mevrouw DURAN vraagt of de voorraad van 7 miljoen ton ook mogelijke uitbreidingen behelst. De heer VAN TELLINGEN zegt dat het getal betrekking heeft op de bestaande concessie. De voorraad kan gemeten worden door middel van boren en sonderen met behulp van nieuwe technieken, zoals lasertechnologie.

De heer HOLMAN constateert dat er sprake zou zijn van onjuiste en onvolledige informatie van de zijde van de provincie. Ook lijkt het onderzoek van het afgelopen jaar gediskwalificeerd te worden.

De heer VAN TELLINGEN benadrukt dat bij Vos Zandzuigbedrijf bijna 7 miljoen ton aan beton- en metselzand aanwezig is. Het is dan ook merkwaardig dat de provincie voor alle winners uitgaat van 6 miljoen ton. Het onderzoek van het afgelopen jaar is niet volledig geweest. Er zijn sterke aanwijzingen dat rond de oude put van Vos Zandzuigbedrijf behoorlijke voorraden aanwezig zijn.

De heer BENNING vraagt zich af of er wel sprake is van gezonde concurrentie als de provincie zich alleen richt op de winplaats van Vos.

De heer VAN TELLINGEN legt uit dat het onverstandig is als de provincie de markt laat afhangen van één winner. Het beste is een situatie met twee winners, op basis van feiten, een gecontroleerd beleid en een gecontroleerde uitvoering.

De heer SCHELLEKENS van de Nederlandse Vereniging van Regionale Industriezand- en Grindproducenten (NEVRIP) kan zich vinden in de voorliggende notitie. Het is goed dat er een inventarisatie heeft plaatsgevonden. Deze gegevens laten zowel provinciaal als landelijk een niet al te grote dichtheid zien. Zij hebben dan ook een beperkte voorspellende waarde. Essentieel is echter dat de keuzemogelijkheden duidelijk zijn geworden. In Drenthe worden die vooral bepaald door de dikte van het afdekkend pakket, alleen afzetbaar als ophoogzand. Keuzemogelijkheden buiten de bekende locaties zijn er dan ook alleen op termijn.

Ook het voorgestelde onderscheid tussen een korte en een langetermijnbeleid valt in goede aarde. Voor de korte termijn biedt de notitie een redelijk uitgangspunt. Wel is speciale aandacht nodig voor het tijdsaspect. De voorbereidingstijd mag immers de continuïteit niet in het gedrang laten komen. De provincie moet dan ook voortvarend aan de slag gaan op de ingeslagen weg. Voor de lange termijn blijft het wenselijk om niet toe te werken naar een situatie van één locatie, mede vanuit het oogpunt van concurrentie.

Mevrouw DURAN constateert dat wat betreft de voorraad de heer Schellekens vraagt om enige

spoed, waar de heer Van Tellingen zegt dat er nog alle tijd is.

De heer SCHELLEKENS wijst erop dat het geologisch onderzoek door het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen (NITG) is verricht op basis van de over Drenthe beschikbare en wat meer algemene gegevens. De daadwerkelijke geschiktheid van voorraden kan alleen worden bepaald door extra en buitengewoon kostbare boringen op de betrokken locaties. Dergelijke boringen vinden meestal slechts plaats ter voorbereiding van een aanvraag, zodat er objectieve informatie over de voorraden kan worden verstrekt. Dat vormt dan ook het uitgangspunt voor het beleid. De geconstateerde discrepantie kan mede daarom vooralsnog niet worden verklaard.

De heer VAN DER SCHOOT vindt het verrassend dat de branche-organisatie niet op de hoogte is van een en ander.

De heer SCHELLEKENS legt uit niet bekend te zijn met de situatie ter plekke.

De heer BENNING gaat ervan uit dat een branche-organisatie op basis van de aangeleverde gegevens tot een oordeel in staat is. Kloppen de cijfers van de provincie?

De heer SCHELLEKENS zegt verbaasd te zijn over het verschil tussen de bij de provincie geregistreerde voorraden en de door Vos Zandzuigbedrijf zojuist aangegeven voorraden. Wellicht zijn bij indiening van de aanvraag de geologische omstandigheden niet voldoende onderzocht. Dat had echter alsnog bij de provincie bekend moeten zijn.

De heer HOLMAN vraagt of alle zandwinners in Drenthe lid zijn van de NEVRIP.

De heer SCHELLEKENS geeft aan dat 4 zand- en grindwinners in Drenthe lid zijn.

De heer HAAK heeft de verschillen in de cijfers omtrent de voorraden reeds eerder opgemerkt. Er is echter geen aanleiding om de cijfers van de provincie niet als uitgangspunt te nemen voor de besluitvorming.

De Ontgrondingennota stemt tot tevredenheid. Wel dient de Drentse behoefte het uitgangspunt te zijn voor de te winnen hoeveelheid. Daarop dient tevens controle mogelijk te zijn. Dit uitgangspunt

moet opgenomen worden in de nota. Een en ander moet controlebaar worden aan de hand van door de zandwinners overgelegde gekwalificeerde cijfers, eventueel vergezeld van een accountantsrapport.

In het statencommissiestuk inzake de winning van beton- en metselzand moet een zodanige formulering opgenomen worden dat het mogelijk wordt, de zandwinningen in Gasselte en Ellertshaar gelijktijdig te beëindigen. Beide kunnen vervolgens gelijktijdig in een eventueel nieuw te graven ontginning aan de slag.

Met betrekking tot een nieuwe winplaats geldt dat de toename van zwaar verkeer in de Drentse dorpen zeer bezwaarlijk is. De locatiekeuze moet dan ook mede afhankelijk zijn van een rechtstreekse aansluiting op een hoofdtransportas.

Mevrouw DURAN constateert dat bij de heer Haak de afweging tussen een nieuwe locatie en uitbreiding van de bestaande ook op langere termijn blijkbaar in het voordeel van een nieuwe locatie uitvalt.

De heer HAAK geeft aan dat er ooit sprake zal zijn van uitputting van een zandwinplaats. Het is daarom goed om van tevoren aan te geven waar andere zandlocaties gevonden kunnen worden.

De heer HOLMAN vraagt wanneer de voorgestelde gelijktijdige beëindiging moet plaatsvinden.

De heer HAAK maakt duidelijk dat het vooral gaat om het uitgangspunt, zodat men gelijktijdig aan de slag kan bij een nieuwe zandwinning.

De heer ZOMER wijst erop dat zandwinning bedrijfseconomisch gezien een zaak is van de lange termijn. De omvangrijke investeringen houden een bepaalde exploitatietijd in. Is deze overweging ook betrokken bij het voorstel?

De heer HAAK beaamt dit.

De heer POPKEN vraagt of uitgegaan wordt van één of van meerdere winbedrijven.

De heer HAAK maakt duidelijk dat er nog geen locatie in beeld is. Bovendien is een en ander niet gebonden aan een bedrijf.

De heer DE HAAS legt uit dat eventuele metingen kunnen aangeven dat er in de huidige situatie grotere voorraden bestaan dan nu bekend is. Als

dat inderdaad het geval blijkt te zijn, kan dit voorstel voorlopig de ijskast in.

De heer HAAK denkt dat, zeker gelet op de betogen van de insprekers, de provinciale organisatie aanleiding kan zien om een en ander nog eens na te trekken. Te zijner tijd zal vervolgens blijken of er inderdaad grotere voorraden bestaan.

De heer BENNING stemt in met het statenstuk over de ontgrondingen.

Het NITG-onderzoek heeft bij het beton- en metselzand een duidelijke zoekrichting opgeleverd. De invalshoek daarbij is dat de provincie de juiste cijfers verstrekt. De eventuele verschillen op dit vlak kunnen immers ook het gevolg zijn van verschillende belangen.

Meer in het algemeen is het uitgangspunt dat Drenthe aan de taakstelling moet voldoen, ook als er sprake is van een eventuele verdubbeling van de taakstelling. Reeds eerder is geconstateerd dat zandwinning altijd plaatsvindt in de buurt van natuurgebieden. Daarnaast is het duidelijk dat een nieuwe winning of uitbreiding van een bestaande winning maatschappelijk en landschappelijk anders worden gewaardeerd. Een nieuwe zandwinning is immers een fikse ingreep. Drenthe mag echter niet voorbijgaan aan het landelijke beleid. Ook mag er niet ongebreideld gegraven worden in een EHS-gebied. Daarnaast moet er een keuze komen voor het in bedrijf nemen van een nieuwe winning. Daarbij moet duidelijkheid vooropstaan, bijvoorbeeld inzake de toetsing van een nieuwe winning aan het POP-beleid en de hydrologische aandachtsgebieden. Bovendien moeten desinvesteringen in het kader van de antiverdrogingsmaatregelen worden voorkomen. Ook op dit vlak moet er sprake zijn van een betrouwbare overheid.

Het idee van de gelijktijdige beëindiging van de bestaande winningen valt overigens in goede aarde. Ook bij dit onderdeel moet de marktwerking worden betrokken.

In het statenstuk wordt gesteld dat men de bestaande winning beperkt wil uitbreiden. Dit moet worden vervangen door de zinsnede dat men de bestaande winning noodzakelijk wil uitbreiden, zonder daarbij aantallen hectare te noemen. De uitbreiding van de bestaande winningen moet en mag doorgang vinden tot het jaar 2015.

De constatering dat er sprake is van een duidelijke zoekrichting, betekent dat GS nog dit jaar een keuze voor de nieuwe winning moeten afronden. De procedure moet daartoe dan ook worden opgestart. Ook dit is van belang voor de

duidelijkheid, mede omdat in het betrokken gebied een ruilverkaveling in voorbereiding is.

De heer HOLMAN vraagt wat in dit verband onder de taakstelling van Drenthe moet worden verstaan.

De heer BENNING neemt als vertrekpunt wat met het Rijk overeengekomen wordt.

Mevrouw DURAN vraagt zich af wat dit betekent als de landelijke taakstelling onder de Drentse behoefte komt te liggen.

De heer BENNING legt uit dat er 2 discussies zijn: een om van 650.000 ton te komen naar 400.000 ton en een om van 650.000 ton te komen naar 800.000 ton. Dat biedt dus voldoende ruimte.

De heer HAAK stelt dat de provincie Drenthe in de onderhandelingen met het Rijk moet uitgaan van de Drentse behoefte. De rijkstaakstelling is immers afhankelijk van een eventuele overeenkomst met het Rijk over de hoeveelheid te winnen zand.

De heer BENNING noemt het uitgaan van de Drentse behoefte een enge benadering. Het leveren van zand aan andere provincies is immers heel goed bespreekbaar.

De heer POPKEN vraagt naar de relatie tussen de taakstelling en de economische basis van een bedrijf.

De heer BENNING erkent dat hier een ondernemersrisico aan verbonden is. Hier is echter duidelijk sprake van landelijk beleid.

De heer HOLMAN vraagt de gedeputeerde om te reageren op door een inspreker naar voren gebrachte verschillen in de cijfers. Hoe zijn de provinciale cijfers totstandgekomen? Wat is de oorzaak van de discrepanties?

De problematiek voor het bedrijfsleven op de korte termijn zal door het voorstel van de heer Haak waarschijnlijk beantwoord worden. Dit is dan ook een idee dat opvolging verdient. Het gaat hier min of meer om een doorbreking van het EHS-dogma. De belangen van leefbaarheid moeten immers deel uitmaken van een verstandige afweging. Ontsluiting is daarnaast een belangrijk item. Er moet dan ook op voorhand helderheid komen over de verkeersstromen bij een nieuwe locatie. Voor de lange termijn moet er snel helderheid komen. De besluitvorming rond Koekangerveld heeft laten zien dat de impact, ook op de markt,

van een provinciebesluit groot is. Het onderzoek wijst uit dat er 2 mogelijke winlocaties zijn: Echten en Hoogetveen. GS moeten dan ook op zeer korte termijn aangeven hoe procedureel met een en ander wordt omgesprongen. Uitgangspunt daarbij moet zijn, zo mogelijk al voor het einde van het jaar, maar in ieder geval voor de vakantieperiode volgend jaar, duidelijkheid over de locatie te verschaffen. Als daarvoor nog verder onderzoek nodig is, moet dat maar gebeuren.

Het idee van een stuurgroep is reeds geopperd. Wellicht dat GS moeten bekijken hoe in andere provincies de omgang met de problematiek en de relaties met het veld zijn georganiseerd. Moet er ook niet meer scheiding aan worden gebracht tussen contacten met het veld, de beleidsvoorbereiding en het beleidstoezicht? Een en ander moet opgenomen worden in het voorstel over procedure en inhoud van een keuze voor de lange termijn.

De heer KUIPER wijst op de vrij uitgebreide discussie die vorig jaar september is gevoerd over de Ontgrondingnota. Inmiddels is men een stap verder en blijkt er sprake van goed overleg met de belanghebbenden en een goede, zorgvuldige afweging van natuur, landschap en leefbaarheid tegenover winbaarheid van zand. Daarbij komt een- en andermaal het verhaal naar voren dat de cijfers niet kloppen. Vooralsnog worden echter de provinciale gegevens als uitgangspunt genomen. Anders kan er immers geen beslissing worden genomen door de provincie. Wil de gedeputeerde overigens reageren op de door een inspreker geconstateerde verschillen in de cijfers? Met beide beleidsbrieven kan worden ingestemd omdat er een goede afweging is gemaakt van de verschillende belangen.

Mevrouw DURAN vindt de richting in de voorliggende nota goed. Wel is een reactie van de gedeputeerde op het cijfermateriaal van belang. Als er veel meer materiaal in de voorraden aanwezig blijkt te zijn, moet het immers mogelijk zijn om faseringen aan te brengen bij de bestaande vergunningen en eventueel de nieuwe vergunningen. Het instellen van een stuurgroep op dit vlak kan een goed idee zijn. De discussie over de (landelijke) taakstelling is zeer belangrijk. Het uitgangspunt daarbij moet niet zijn dat Drenthe moet voldoen aan de landelijke taakstelling. Omdat Drenthe een grote bijdrage levert aan natuur en landschap is het voorstelbaar dat de provincie een kleinere taakstelling krijgt opgelegd inzake zandwinning. Wat vindt de

gedeputeerde overigens van een verhoging van de landelijke taakstelling?

De heer BENNING stelt vast dat de provincie bereid moet zijn om zand aan andere provincies te leveren in de situatie dat Drenthe zand over heeft.

Mevrouw DURAN is van mening dat er een direct verband vast is te stellen tussen zandwinning en aantasting van natuur en landschap. Mede daarom zou Drenthe een kleinere taakstelling opgelegd moeten krijgen.

Er is overigens een compensatiefonds in het leven geroepen voor de EHS. Als er sprake is van aantasting van de EHS, zou met behulp van dit fonds elders een EHS kunnen worden gerealiseerd, bijvoorbeeld door middel van het dichten van zandgaten op de Hondsrug.

De heer POPKEN wijst erop dat zandwinners reeds ter plaatse compensatie moeten leveren.

Mevrouw DURAN legt uit dat de bedoelde compensatie hier bovenop komt.

Er zal een onderzoek worden gestart naar een mogelijke nieuwe locatie. Die moet worden afgezet tegen de beschikbaarheidstermijnen van de huidige voorraad. De afweging tussen uitbreiding van de huidige locaties en aanwijzing van een nieuwe locatie moet overigens nog worden gemaakt. Een zandwinlocatie vormt immers een enorme aantasting van het landschap en leefomgeving.

De heer HOLMAN wijst erop dat met de hiermee gemeoede procedures 12 tot 13 jaar is gemeoid. Wanneer moet de afweging dan worden gemaakt?

Mevrouw DURAN wil dat pas doen als alle argumenten op tafel liggen.

De heer HOLMAN vraagt of het de bedoeling is om de afweging vooruit te schuiven naar een volgende POP-vaststelling, over 5 of 6 jaar.

Mevrouw DURAN vindt dat er duidelijk zicht moet zijn op de argumenten. Het voorstel van de heer Holman om tot een heldere procedure te komen kan hier wellicht in voorzien.

Is de belangenafweging omtrent de uitbreiding van de bestaande locaties overigens reeds mogelijk? Het is goed dat hierbij ook de archeologische aspecten worden betrokken. Wat zijn, los van de continuïteit, de inhoudelijke, hydrologische en archeologische aspecten aan een keuze voor uitbreiding van Gasselte in plaats van Ellertshaar?

Een ondergeschikt punt is dat ook egalisaties met een maaiveldverlaging van maximaal 50 cm tot de vrijgestelde werkzaamheden horen. Het ware jammer als dit betekent dat een es geëgaliseerd kan worden. Een meldingsplicht voor de gemeenten op dit vlak levert bovendien onvoldoende vertrouwen op. Er moeten garanties zijn voor waardevolle gebieden in het bestemmingsplan, inclusief handhaving, voordat dit instrument uit handen gegeven kan worden aan de gemeenten.

De heer BAAS vindt dat het onderwerp van de ontgrondingen al gedurende enige jaren diepgravend is besproken. Nu moeten er spijkers met koppen worden geslagen. De nota en de verordening moeten vastgesteld worden. De nota bevat een goede en heldere analyse, al blijft de toekomst onzeker. Het voorstel van de heer Holman kan op termijn wat meer zekerheid bieden, ook als het gaat om een eventuele nieuwe winplaats. Meer in het algemeen moet echter het uitgangspunt blijven: hoe minder gaten, hoe beter. Na uitputting van de huidige winplaatsen moet er daarnaast geen winning meer plaatsvinden in de EHS. Bovendien moet de kwaliteit van de leefomgeving, onder meer bij het probleem van het zwaar verkeer door de dorpen, een duidelijke voorwaarde blijven.

Als uitgangspunt bij de winning moet het om de Drentse behoefte gaan, en niet om de landelijke taakstelling. Dat is door de vele, kwetsbare natuur en het landschap in Drenthe een robbertje vechten waard.

Kan de gedeputeerde enige duidelijkheid brengen over de (juiste) cijfers inzake de ontgrondingen? Voorlopig moeten daarbij de cijfers van de provincie als vertrekpunt dienen.

De heer POPKEN is in principe akkoord met de Ontgrondingennota en de verordening, omdat de indertijd gevraagde veranderingen zijn aangebracht.

Bij de winning van beton- en metselzand is een insteek gepleegd op de bestaande locaties. Het graven van nieuwe gaten is dan ook nog niet aan de orde. Wel moet er snel duidelijkheid bestaan over de bestaande voorraden. Daarop is, wellicht vanuit concurrentieoverwegingen, momenteel geen goed zicht mogelijk. Er is dan ook behoefte aan een duidelijke vaststelling van de voorraden met behulp van moderne technieken.

De heer BENNING vraagt welke waarde moet worden gehecht aan de cijfers van de provincie.

De heer POPKEN hecht waarde aan die cijfers. Het ontbreekt uiteindelijk echter aan inzicht op de hoeveelheden winbaar zand op de bestaande concessies.

De heer BENNING constateert dat de cijfers van de provincie in twijfel worden getrokken, terwijl er op dat vlak geen eigen belang van de provincie speelt. Verder moet duidelijk zijn dat op termijn naar een andere oplossing gezocht moet worden, wil men graven in de EHS voorkomen.

De heer HOLMAN is verbaasd over de opstelling van de heer Popken. Die houdt immers in dat de onduidelijkheid voor de betrokken burgers in het gebied in stand blijft.

De heer VAN DER SCHOOT waardeert de opstelling van de gedeputeerde, die goed naar het veld heeft willen luisteren. Volgens het onderzoek is bovendien de conclusie gerechtvaardigd dat de winplaatsen te Gasselte en Ellertshaar voorlopig in de Drentse behoefte kunnen voorzien. Dat de ene inspreker andere cijfers noemt en de andere inspreker zich hierover verbaast, vormt daarnaast onvoldoende aanleiding om van standpunt te veranderen.

Het uitgangspunt van produceren voor de Drentse behoefte kan een negatieve marktwerking hebben. De ondernemingen geven immers aan dat een gezond bedrijfsbeleid met name de mogelijkheid van export inhoudt. De feiten geven echter aan dat er verhoudingsgewijs weinig voor de markt buiten Drenthe wordt geleverd.

Voor de winning van beton- en metselzand wordt met het oog op continuïteit gedacht aan een nieuwe winplaats. Is daarbij het Koekangerveld in beeld of het Linderveld?

In de Ontgrondingennota valt te lezen dat deze algemene beleidsuitgangspunten bevat voor het totale ontgrondingenbeleid die richtinggevend zijn voor de te nemen concrete besluiten. Hier wordt toch niet gesuggereerd dat deze besluiten kunnen afwijken van de algemene uitgangspunten?

Mevrouw EDELENBOSCH constateert dat er verschillende cijfers de ronde doen over de aanwezige hoeveelheden beton- en metselzand. De provinciale cijfers zijn gebaseerd op wat er momenteel bekend is via het onderzoek naar aanleiding van de vergunningverlening. Vooralsnog mag men dan ook aannemen dat de provincie een door juiste cijfers en argumenten onderbouwd voorstel op tafel heeft gelegd.

Bij Ellertshaar is een vergunning verleend voor uitbreiding binnen de EHS. Het is daarom wat verbazend om te horen dat er ook uitbreiding mogelijk is buiten de EHS. Het is echter mogelijk dat nieuwe technieken de bestaande voorraden beter kunnen bepalen. Met een en ander wordt dan ook serieus omgegaan. Meer in het algemeen lijkt echter bij de meeste fracties een "commitment" aan de ontgrondingnota en de verordening te bestaan.

Formeel gesproken is de materie van de winning van beton- en metselzand aan GS gedelegeerd. Er wordt in de openbaarheid dan ook altijd met enige terughoudendheid over gesproken, mede met het oog op de reactie van het bedrijfsleven. Concreet gesproken is er nog geen sprake van een nieuwe winplaats. Wel zijn het gebied ten zuiden van Hoogeveen en het gebied tussen Echten en Meppel als een breed zoekgebied aangegeven. De conclusie van het uitgevoerde onderzoek is immers dat er in 2 gebieden nader onderzoek gewenst is omdat winning aldaar ook procedureel mogelijk wordt geacht. Dat moet met tempo ingezet worden, zeker voor de benodigde duidelijkheid voor de langere termijn.

Het uitgangspunt is en blijft voorlopig de Drentse behoefte. De huidige landelijke taakstelling ligt momenteel overigens lager dan die behoefte. De discussie gaat daarnaast niet zozeer over een gezonde concurrentie en de mogelijkheid om zand te exporteren. De mogelijkheid dat de grote putten vlak over de Duitse grens zand gaan leveren aan het zandwinnend bedrijfsleven levert immers een veel grotere frustratie op. De discussie over de landelijke taakstelling met de staatssecretaris is belangrijker. Overigens levert Drenthe procentueel iets minder, juist door de enorme hoeveelheid natuur en landschap in Drenthe. Zeker tot de uitkomst van die discussie bekend is, moet de Drentse behoefte als taakstelling worden omarmd. Het is een aardig idee om de afweging omtrent uitbreiding en dergelijke voor de zandwinners op eenzelfde moment te plegen. Dat zou op het jaar 2013 duiden. Daarbij kan het echter niet alleen om de inhoud van een uitbreiding gaan. Er is dan ook geen sprake van doorbreking van het EHS-dogma. Juist de afweging omtrent de EHS, in relatie met het onderzoek, noopt om iets verder te gaan in de EHS. De bedrijven moet immers ruimte geboden worden voordat een nieuwe locatie toegankelijk wordt.

De keuze voor een nieuwe locatie moet niet extra vooruitgeschoven worden. De rust in het gebied en de toegankelijkheid van een nieuwe put, de rechtstreekse ontsluiting, noden immers tot een

snel besluit. Het onderzoek heeft bovendien uitgewezen dat, na alle procedures, eerst jarenlang ophoogzand moet worden afgevoerd voordat men aan het beton- en metselzand toekomt. Al met al is hiermee ongeveer 12 tot 13 jaar gemoeid. Daarom moet de voorbereiding van de keuze van een nieuwe locatie zo snel mogelijk worden gestart. Dat geldt ook als men van mening is dat er voorlopig nog geen sprake moet zijn van nieuwe winning. De provincie moet immers overkomen als een betrouwbare overheid. Het bedrijfsleven en het gebied moeten op dit vlak enige zekerheid geboden worden. De bedoelde 20 hectare is daarbij ruim bemeten.

Bij de uiteindelijke keuze zal er getoetst worden aan het POP. Daarbij zullen aspecten als leefbaarheid, ruimtelijke ordening en hydrologie aan de orde komen. Het is overigens nog onduidelijk of een en ander aan het einde van dit jaar of begin volgend jaar zal plaatsvinden. Hierbij zijn overigens Koekangerveld noch Linderveld in beeld.

De roep om een stuurgroep in te stellen, is wellicht wat te veel van het goede. Het proces is immers begonnen met een rondetafelgesprek met alle zandwinners. Het ware echter goed als ook de toekomst met het gehele zandwinnende bedrijfsleven geregeld kan worden. Daarbij moet overigens het karakter van het bedrijfsleven, en het daarbij geldende eigen risico, niet uit het oog worden verloren. Aangezien er geen klachten zijn over de scheiding tussen beleidsvoorbereiding en -verantwoordelijkheid, is er geen aanleiding om een en ander te veranderen.

Zandwinnende bedrijven moeten ingrepen in de EHS of in terreinen van natuur- en landschappelijke waarde zelf compenseren. Het alternatief van het Compensatiefonds zal nader worden bekeken, al is dit van een latere orde.

Staatsbosbeheer en LNV-Noord zijn afhoudend wat betreft uitbreiding van de winplaats te Gasselte. Voorlopig is onduidelijk wat dit precies inhoudt.

Het belang van de handhaving van reliëf is in het POP verwoord. In de bestemmingsplannen zijn de waardevolle gebieden beschermd tegen egalisaties met een maaiveldverlaging van maximaal 50 cm. De provincie gaat er dan ook van uit dat de toezichthouders, de gemeenten, een en ander in de gaten houden. Daarbij gaat het uiteindelijk om het vertrouwen dat cultuurhistorisch bepaalde heuvels niet weggeshoven worden. De gemeenten werken overigens momenteel in overleg met de provincie aan landschapsbeleidsplannen.

De heer VAN TELLINGEN benadrukt dat de dunne markt van Drenthe het gevaar van een overaanbod in zich draagt, zodat er geen eigen Drentse zandwinners overblijven.

TWEEDE TERMIJN

De heer HAAK gaat ervan uit dat er gekozen wordt voor rechtstreekse ontsluiting, die niet door de dorpen voert.

De heer BENNING vraagt zich af hoeveel tijd gemoeid zal zijn met het in procedure brengen van een onderzoek naar een nieuwe put. De statenstukken 710 en 710a mogen de A-status krijgen.

De heer HOLMAN roept de vraag op of de zinsnede in het statenstuk over "een beperkte uitbreiding" recht doet aan de huidige discussie. Het is daarnaast goed dat het voorstel is overgenomen om binnenkort helderheid te verschaffen inzake de procedure voor een keuze voor een nieuwe locatie. Dat houdt in dat binnenkort helderheid verschaft kan worden inzake de procedure.

Er bestaat inmiddels de nodige onrust in het veld. De ontgronders in Drenthe worden dan ook opgeroepen om een gesprek met de provincie aan te gaan over wat wenselijk en verstandig is. Dat valt immers te prefereren boven het "veilen van de ontgroningen".

De heer KUIPER kan zich vinden in de ingeslagen weg.

Mevrouw DURAN vindt dat het statenstuk een B-stuk moet blijven. Er blijven immers de nodige vragen bestaan. Is GS bereid een fasering bij de vergunningverlening in te voeren als blijkt dat de productie boven de Drentse behoefte ligt? Betekent het voorstel van gelijktijdige beëindiging en beslissing over de aanvragen dat ook pas dan besloten wordt over de uitbreiding bij Gasselte met 20 hectare?

Op dit moment zijn er te weinig argumenten om de afweging te maken tussen uitbreiding van bestaande winplaatsen of aanwijzen van een nieuwe winlocatie. Is er op dit vlak geen behoefte aan een soort milieueffectrapportage (MER)?

De heer BAAS kan zich vinden in de voorstellen.

De heer POPKEN is niet duidelijk hoe de provincie in geval van meerproductie over kan gaan tot het instellen van een quotum.

De heer VAN DER SCHOOT kan zich eveneens vinden in de voorstellen.

Mevrouw EDELENBOSCH is gecharmeerd van de oproep van de heer Holman aan het bedrijfsleven. Na overleg met ook het veld zal de commissie een tijdpad ontvangen wat betreft de te volgen procedure bij het aanwijzen van een nieuwe locatie.

Van quotering bij de vergunningverlening is ook nu reeds sprake. Bij een vergunning wordt aangegeven wat per jaar mag worden gewonnen. Dat zal ook bij de toekomstige vergunningen het geval zijn. In de Ontgrondingenwet is inmiddels de bevoegdheid daartoe uitdrukkelijk opgenomen. De einddatum van een vergunning voor de uitbreiding zal 2013 zijn. De nieuwe locatie zal echter zo snel mogelijk opgestart worden.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk de B-status behoudt.

14. Statencommissiestuk van 9 augustus 2000, kenmerk 29/6.25/2000007812, Landinrichtingsplan voor de ruilverkaveling Laaghalen

De heer POPKEN is akkoord met het stuk. Wat betekent echter dat door GS verplichtingenruimte beschikbaar worden gesteld?

De heer DIJKSTRA vindt dat er goed is ingegaan op de inspraak. Het is echter jammer dat veel geplande bossen slechts enkelvoudige bomenrijen worden vanwege het open karakter. De esrandbeplanting was vroeger heel wat uitbundiger. Die moeten in dit plan dan ook veelvuldiger moeten worden aangebracht. Zij zijn toch ook opgenomen in de ontwikkelingskaart van het POP? Hoe moet daarnaast de sprong over of gang onder de A28 en de daarnaast liggende spoorbaan worden genomen?

Mevrouw DURAN sluit zich aan bij de woorden van de vorige spreker. Waardevolle natuurgebieden als Witterveld, Hijkerveld, Geelbroek en Groote Zand en de verbindingszones daartussen maken een belangrijk deel uit van het plan. Als gevolg van de inspraak is er echter teveel geschrapd: de verbinding Hijkerveld-Groote Zand, nota bene aangegeven op de ontwikkelingskaart van het

POP, en de accentuering en versterking van de Laaghaleresch. Het is verbazingwekkend dat hierbij landschappelijke overwegingen worden betrokken. Landinrichting is toch een middel om provinciaal beleid, de Essenota of de Nota landschap, gestalte te geven? Waarom is daarnaast het knelpunt bij de A28 en de spoorlijn buiten het ruilverkavelingsgebied gehouden?

Mevrouw KEMPE kan instemmen met het plan en de voorgestelde wijzigingen. Er blijkt een behoorlijk draagvlak voor te zijn bij de bevolking. Ook lijkt de financiering op orde te zijn. Wat betekent echter dat GS verplichtingenruimte beschikbaar stellen?

De heer SMIDT stemt in met het plan en de voorgestelde wijzigingen. Na stemming op 19 oktober a.s. kan vervolgens eindelijk een aanvang genomen worden met de werkzaamheden. De betrokken landinrichtingscommissie is immers reeds in 1989 geïnstalleerd.

De heer HOLMAN keurt het plan goed. Na de zeer lange aanloop moet er echter maximale snelheid worden betracht bij de uitvoering. In het plan zit overigens weinig ruimte om hectaren toe te delen voor extensivering of schaalvergroting. Vanuit landbouwperspectief zijn beide zaken echter nodig. Hierbij kan Roden-Norg als voorbeeld dienen. Dit aspect moet daarom alsnog mee worden genomen.

Mevrouw EDELENBOSCH legt uit dat goedkeuring van het landinrichtingsplan op 19 oktober inhoudt dat de provincie landelijk ruimte claimt voor uitvoering. Bij de prestatieafspraken met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) moet dan ook gezorgd worden voor verplichtingenruimte. Omdat deze ruimte er de laatste jaren niet groter op is geworden, betekent dit dat "zo snel mogelijk" de nodige inspanningen zal inhouden. Er lopen immers meerdere projecten in de modulaire aanpak.

Uit de inspraak is naar voren gekomen dat enkele voorgestelde landschapselementen onlogisch zijn. Een aantal andere elementen zijn als gevolg van hernieuwd overleg en op basis van een breed draagvlak vervangen door open bomenrijen. Het hoort daar immers open te zijn en er behoren doorzichten te zijn.

Mevrouw DURAN heeft sterk het gevoel dat de esrandbeplanting in de uitvoering wordt afgezwakt. Het gaat hier toch om inhoud geven aan beleid en

het realiseren van ecologische verbindingen, bijvoorbeeld tussen Hijkerfeld en Groote Zand?

De heer MEIJERS geeft aan dat er geen sprake is van inhoudelijke beleidswijzigingen. Het aanbrengen van een kombepanting in plaats van een bosstrook past in het provinciaal beleid. Het gemeentelijk beleid wijst een bosstrook zelfs af. Wat betreft de ecologische verbindingzones liggen er knelpunten bij de A28 en de spoorlijn. Hiervoor wordt een oplossing gezocht met Rijkswaterstaat en NS. Vanuit landinrichting zijn hiervoor onvoldoende financiële middelen beschikbaar.

Mevrouw EDELENBOSCH wijst erop dat de voorstellen vanuit de inspraak niet zomaar zijn gehonoreerd. Daarover is wel degelijk nagedacht. De verbindingzone tussen de natuurterreinen wordt op de meest logische wijze opgepakt. Daaraan wordt vervolgens niet geknibbeld. Het knelpunt bij de A28 en de spoorlijn zal ook worden aangepakt, zij het in een ander kader. Dit is onderwerp van gesprek met Rijkswaterstaat. De behoefte aan extensivering zal, net als bij Roden-Norg, ook bij deze ruilverkaveling worden voorgelegd.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk voldoende is besproken.

**15. Statenstuk 791, Budgetsubsidies
Consulentschap Natuur- en Milieu-
educatie Drenthe en Milieufederatie
Drenthe voor het jaar 2001 en
evaluatie-traject**

Spreekrecht

Mevrouw VAN DINTEREN van Consulentschap Natuur- en Milieueducatie (CNME) legt uit dat NME een middel is om mensen bewust te maken van hun leefomgeving. Leren voor duurzaamheid is de invulling geworden van NME, een instrument voor beleid om de bevolking bij duurzaamheid te betrekken. Dat de provincie Drenthe dit een belangrijke taak vindt, is onder meer af te leiden uit het feit dat de provincie sinds januari 1981 subsidie verleent aan het CNME.

In 1998 is gevraagd om deze subsidie om te zetten in een budgetsubsidie, omdat toegewerkt werd naar een meer bedrijfsmatige opzet, met een heldere relatie tussen bestede uren en producten. Eveneens wordt gewerkt aan kwaliteitsparameters en het zichtbaar maken van effecten. De budgetcyclus van 4 jaar biedt tevens de mogelijkheid om een geringe reserve achter de hand te houden. In oktober 1999 schreef de provincie dat besloten was tot een voorlopige subsidie van een jaar en een subsidie voor 4 jaar in het jaar 2001.

Het voorliggende statenstuk gaat echter uit van nog een overgangsjaar, in verband met de evaluatie voor de welzijn-, zorg- en cultuurinstellingen. Evaluatie is op zichzelf een goede zaak. Subsidiegelden moeten immers doelmatig en stuurbaar besteed worden.

Een en ander houdt onzekerheid in voor het NME-werk, ook inzake werving van goed personeel. Waarom wordt niet binnen de huidige verordening geëvalueerd? Kan in de evaluatie niet juist naar voren komen dat meer geld nodig is voor een uitbouw van producten in de richting van het provinciale NME-beleid? Worden de resultaten van evaluatie en herijking van WZC-instellingen integraal toegepast op het CNME? Of wordt men op eigen merites beoordeeld? Waar staat het CNME in de categorieën genoemd in de WZC-notitie? Het CNME voelt er dan ook veel voor, een eigen traject te doorlopen met de groene organisaties.

De heer ZOMER vraagt wanneer het CNME op de hoogte is gesteld van de voorgestelde knip.

Mevrouw VAN DINTEREN legt uit dat dit is gebeurd per brief van 28 augustus 2000.

Mevrouw STOEL vindt het een vervelende kwestie, die bovendien vermeden had kunnen worden. Er is immers niets meer aan de hand dan slechte communicatie van de provincie over een subsidieaanvraag en de komende evaluatie van de budgetsystematiek. Dat die wordt geëvalueerd in het kielzog van de evaluatie van de welzijnsorganisatie wist ook de betrokken organisatie, die geen bezwaar maakt tegen de evaluatie. De bezwaren richten zich dan ook op de miscommunicatie. In de voorbesprekingen in het voorjaar is niet duidelijk gemaakt dat 2001 een overgangsjaar zou zijn. Het CNME is dus uitgegaan van een budgetsubsidie, en is daarbij langlopende trajecten aangegaan. De provincie heeft echter pas bij brief van 28 augustus advies gegeven om geen langlopende trajecten aan te gaan voor 2001 en de evaluatie af te wachten. Dat in de brief wordt gesteld dat de evaluatie kan betekenen dat de budgetsubsidie naar beneden kan worden bijgesteld is vreemd. De subsidie kan immers ook omhoog gaan. Daarnaast heeft de evaluatie niets van doen met een bezuinigingsoperatie. Het college moet daarom voor de statenvergadering van 4 oktober a.s. met de betrokken partijen het evaluatie-traject en de evaluatiewijze goed doornemen. Dit kan betekenen dat evaluatie kan plaatsvinden binnen een traject van een reeds lopende budgetsubsidie. Het zou immers betreurenswaardig zijn als de verhouding met een aantal zeer gewaardeerde instellingen zou verslechteren. Dit alles houdt in dat het statenstuk de B-status moet krijgen.

Mevrouw REMMELTS legt uit dat bij de evaluatie van de budgetsystematiek de steekwoorden duidelijkheid en communicatie horen. De evaluatie moet goed in de tijd afgebakend worden neergezet. Nu blijkt er echter sprake te zijn van een communicatiestoring, die bij het CNME heeft geleid tot wat wrevel.

Er is echter sprake geweest van overleg en ook in de subsidieverordening staat dat er na een bepaalde periode wordt geëvalueerd. De zinsnede dat het budget mogelijkerwijs naar beneden kan worden bijgesteld, moet waarschijnlijk puur juridisch worden opgevat.

Het stuk is akkoord, al moet de evaluatie zo snel mogelijk en zo duidelijk mogelijk worden uitgevoerd.

De heer ZOMER sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Stoel. Het is goed dat budgetinstellingen eens per 4 jaar door de provincie worden geëvalueerd. De provincie is immers verantwoordelijk voor een goede besteding van de gelden.

In het geval van het CNME is daarbij een miscommunicatie opgetreden. Pas eind augustus 2000 is hen immers pas duidelijk gemaakt wat er staat te gebeuren.

Het voorstel van mevrouw Stoel moet dan ook worden gevolgd.

De heer KUIPER is van mening dat hier niet alleen sprake is van een miscommunicatie, maar wellicht ook van onzorgvuldig handelen.

Wat is überhaupt de relatie met de welzijnsinstellingen? Fase 3 van de herijking en evaluatie van het CWZ-beleid zou toch pas starten in december 2000? Statenstuk 751 maakt duidelijk dat het niet logisch is om van instellingen te eisen dat reeds op korte termijn een meerjarenplan moet worden ingediend. De Milieufederatie Drenthe werkt echter al met deze methode. Het CNME is van plan hetzelfde te doen. Waarom nu dan een stap terug?

De Milieufederatie Drenthe heeft in maart 1997 een budgetsubsidie voor 4 jaar verkregen. In de bijbehorende verordening staat in artikel 5 dat provinciale staten (PS) de budgetsubsidie verlenen voor een periode van 4 jaar. Tussentijdse verhogingen vinden dan ook vierjaarlijks plaats. Bovendien worden in het tweede jaar van de zittingsperiode van PS alle gesubsidieerde instellingen aan een integrale beoordeling onderworpen. Dan vindt ook de vierjaarlijkse budgetsubsidieverlening plaats. Daarbij behoort de instelling zekerheid geboden te worden.

De gevraagde verhoging van de budgetten is betrokken bij de beoordeling van de totale subsidieverordening, geplaatst in het kader van de verandering van de subsidieverordening voor een totaal andere sector. Dit is onbegrijpelijk, ongewenst, bestuurlijk incorrect en door de organisaties aan te vechten in het kader van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Aanpassing van de organisaties aan het provinciale beleid brengt bovendien veel onzekerheid. Zo kan tijdelijk personeel geen doorlopend contract worden aangeboden.

Evaluatie is op zichzelf een goede zaak, waaraan alle instellingen moeten voldoen. De Milieufederatie Drenthe en het CNME zijn echter van belang voor de provincie. Verandering van subsidietechniek mag dan ook niet inhouden dat een organisatie, die

reeds volgens de voor een andere sector als wenselijk geldende subsidietechniek werkt, enkele passen terug moet doen inzake de eigen subsidie. Het geven van zekerheid aan goedwerkende organisaties is van groot belang.

Het college moet dan ook een budgetsubsidie vaststellen voor 4 jaar en volgens de subsidieverordening bekijken of de gevraagde verhogingen van subsidie voor het CNME en de Milieufederatie Drenthe redelijkerwijs gehonoreerd kunnen worden. Tevens moeten de juridische consequenties in het kader van de Awb op een rijtje worden gezet.

Het voorstel van mevrouw Stoel wordt gesteund.

Mevrouw DURAN heeft de indruk dat er sprake is van onzorgvuldigheid aan de kant van de provincie. De gemaakte afspraken zijn immers niet nagekomen. Bovendien zijn er geen inhoudelijke redenen om halverwege aan te sluiten bij de evaluatie op het welzijnsvlak, waarbij een herschikking van de middelen aan de orde is. De suggestie wordt dan ook onderschreven om de evaluatie binnen de huidige verordening plaats te doen vinden.

Mevrouw KEMPE sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Stoel.

De heer POPKEN gaat niet akkoord met dit A-stuk en sluit zich aan bij het voorstel van mevrouw Stoel.

(De heer Hornstra verlaat de vergadering.)

De heer VAN DER SCHOOT sluit zich eveneens aan bij het voorstel van mevrouw Stoel. Meer in het algemeen is het van belang dat de evaluatie van het subsidiebeleid volgens uniforme maatstaven blijft geschieden. Daarbij mag er uiteindelijk geen plaats zijn voor een status aparte van welke organisatie dan ook.

De heer KUIPER legt uit dat de Milieufederatie Drenthe reeds volgens de gewenste normering van de subsidieregeling werkt. Daarvoor mag men niet alsnog worden gestraft.

De heer VAN DER SCHOOT merkt op van de inspreker te hebben begrepen dat er voor de groene organisaties een ander beleid wordt gewenst.

De heer DIJKS erkent dat er omtrent de Milieufederatie Drenthe een aantal misverstanden

zijn ontstaan. Per statenstuk van 29 juli 1999 is echter de herijking van het welzijnsbeleid behandeld en geaccordeerd. Daarbij is afgesproken dat er aansluitend een fase 3 zou komen, met inbegrip van de aansturing van gesubsidieerde instellingen die niet op het terrein van CWZ werkzaam zijn. Daarbij zijn de Milieufederatie Drenthe en de Stichting Natuur- en Milieueducatie met name genoemd.

Mevrouw STOEL wijst erop dat hierover bij de commissie noch bij de betrokken organisaties enig misverstand bestaat. Het gaat hier met name over de (mis)communicatie.

De heer DIJKS stipt aan dat op 20 december 1999 met de Milieufederatie Drenthe een gesprek heeft plaatsgevonden waarbij een en ander aan de orde is gekomen. Daarbij is aangegeven dat een evaluatietraject in gang is gezet en dat bij fase 3 ook de Milieufederatie Drenthe aan bod komt. Vervolgens is op 24 februari 2000 wederom het nodige besproken. De complicatie die hierbij is opgetreden, is de forse vertraging van het evaluatietraject inzake welzijn. Daardoor heeft ook de provincie pas laat kunnen reageren. De brief van 28 augustus is dan ook geen brief ter informatie, maar meer een juridische mededeling opdat er bestuurlijk correct wordt gehandeld. Een eventuele wijziging van de subsidie is overigens, conform die verordening, pas in het jaar 2003 in beeld. De budgetsubsidiesystematiek en de meerjarenraming over 4 jaar moeten dan ook onderscheiden worden van het aparte evaluatietraject, dat in gang wordt gezet zodra de welzijnsevaluatie is afgesloten. Het voorstel om op zeer korte termijn met de betrokken partijen alle mogelijke misverstanden uit de weg te ruimen, wordt overgenomen.

De heer ZOMER verwijst naar de brief van de Milieufederatie Drenthe van 1 september. Daarin staat dat de afspraak is gemaakt om, conform de budgetsystematiek, een budgetaanvraag over 2001-2004 in te dienen. Is daarmee niet de verwachting gewekt dat de bekostiging van de Milieufederatie Drenthe tot en met 2004 onaangetast zou blijven?

De heer DIJKS herhaalt dat er tot 2003 geen verandering in de subsidie kan worden aangebracht.

Mevrouw DURAN vraagt zich af waarom er dan sprake is van een overgangsjaar. Dat is toch alleen nodig als men overgaat tot herschikking?

De heer DIJKS legt uit dat de term overgangsjaar in juridische zin moet worden opgevat.

De heer ZOMER concludeert dat de Milieufederatie Drenthe, het CNME en het Drents landschap tot en met het jaar 2004 qua financiering niets te duchten hebben.

De heer DIJKS gaat uit van het jaar 2003.

De heer KUIPER wijst op het advies in de beleidsbrief onder 1. Daar is alleen sprake van een budgetsubsidie voor het jaar 2001.

De heer DIJKS legt uit dat de gevraagde budgetsubsidie over 4 jaar door de provincie is beantwoord met een budgetsubsidie over een jaar.

Mevrouw REMMELTS voegt toe dat de instellingen ook gevraagd hebben om extra middelen.

Mevrouw EDELENBOSCH omarmt het breed gesteunde voorstel van mevrouw Stoel, mede met het oog op de vraag of alles zorgvuldig is verlopen. Het is niet de bedoeling om het budget van het CNME direct aan te tasten. Het zinnetje in de brief over bijstelling naar beneden van de subsidie is alleen uit juridische overwegingen opgenomen. De gevolgen van de evaluatie kunnen immers zowel werkwijze als het budget betreffen. Normaal gesproken vindt elk tweede jaar een evaluatie plaats. Die is nu wat uitvoeriger omdat aangehaakt wordt bij de welzijnsherijking. Bovendien moet duidelijk zijn dat de evaluatie van de welzijnssector niet één op één op de groene sector zal worden toegepast.

Toen duidelijk werd dat het traject herijking welzijn grote vertraging opliep, had de provincie de betrokken organisaties daarvan op de hoogte moeten brengen. Dat is niet gebeurd.

De heer KUIPER vraagt of in het statenstuk niet de woorden van de heer Dijks moeten worden verwerkt, namelijk dat het gaat om een budgetsubsidie over 4 jaar.

De heer DIJKS antwoordt dat verslag zal worden gedaan van het gesprek met de betrokken instellingen. Dan zal ook duidelijk worden hoe de zaken er voorstaan voor de komende periode.

Mevrouw VAN DINTEREN weerspreekt dat het CNME een aparte budgetsysteem voorstaat voor de groene instellingen. Het mag echter niet zo zijn dat de bevindingen van de evaluatie van de welzijnsinstellingen simpelweg op de groene instellingen worden geplakt.

De VOORZITTER concludeert dat het stuk de B-status krijgt. De commissie stemt daarnaast in met het voorstel om, met het oog op de tijd, de agendapunten 16, 17 en 18 naar de volgende commissievergadering door te schuiven.

19. Statenstuk 785, Wijziging Provinciale milieuverordening Drenthe (tranche 4)

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen wordt geen gebruik gemaakt.

De VOORZITTER constateert dat dit statenstuk de A-status behoudt.

(De vergadering wordt van 12.58 uur tot 13.10 uur geschorst.)

20. Statencommissiestuk van 22 mei 2000, kenmerk 18/6.7/200004983, Tusse rapportage Aangepaste Klankbordgroep Intensieve Veehouderij

Mevrouw STOEL wijst erop dat de voorliggende rapportage reeds achterhaald is. Het lag immers in de bedoeling om al voor de zomervakantie met een verslag te komen. Het discussiestuk spreekt echter voor zichzelf.

De heer BENNING vraagt zich af of de klankbordgroep overweegt, voorstellen te doen of bouwstenen aan te dragen die leiden tot wijziging van het POP. Is de beperkte openbaarheid van de klankbordgroep in de praktijk daarnaast niet een belemmering voor het verkrijgen van draagvlak? Er is, ook volgens de rapportage, sprake van autonome en razendsnelle ontwikkelingen op het niveau van het Rijk en Europa. Welke ruimte ziet de klankbordgroep voor een eigen beleid voor de provincie? Welke bouwstenen van de klankbordgroep zijn inmiddels ingehaald door de landelijke en de Europese maatregelen?

De heer HOLMAN wijst erop dat de gekozen werkwijze, die niet algemeen erkend is, tot resultaten leidt. De betrokkenheid van NLTO en de Milieufederatie acht hij een goede zaak. De conclusie, halverwege getrokken, om GS op te

nemen in het proces is eveneens een goede gebleken. Er moet immers een gezamenlijk resultaat komen te liggen. Een vertragende factor daarbij is het door de Milieufederatie en de NLTO geïnitieerde onderzoek, dat pas aan het einde van dit jaar zal worden afgerond. Uiteindelijk kan er echter tot een situatie gekomen worden die voor landbouw en milieu tot tevredenheid stemt, inclusief een traject voor het terugdringen van ammoniak en een (verplaatsings)perspectief voor de betrokken bedrijven.

De heer BENNING vraagt of de heer Holman spreekt namens de CDA-fractie of namens de klankbordgroep.

De heer HOLMAN, die inderdaad deel uitmaakt van de klankbordgroep, geeft aan te spreken namens de CDA-fractie.

De heer BENNING vindt dit procedureel onduidelijk. Het doel is immers om te komen tot een discussie met de klankbordgroep.

De VOORZITTER legt uit dat het statencommissiestuk dient ter advisering van GS. De geopperde vragen moeten dan ook gericht zijn aan de gedeputeerde.

De heer DIJKS wijst erop dat de klankbordgroep, die wordt voorgezeten door GS, er behoefte aan heeft om met de commissies Milieu, Water en Groen (MWG) en RIM in discussie te gaan over steun voor de voorgestelde denklijn.

De heer HAAK heeft de tussenrapportage opgevat als een verantwoording door de klankbordgroep aan de commissie. Omdat er geen concrete voorstellen voor besluitvorming voorliggen, kan het stuk voor kennisgeving aangenomen worden.

De VOORZITTER stelt voor de vragen uit de commissie in eerste instantie te laten beantwoorden door de voorzitter van de aangepaste klankbordgroep, de heer Dijk.

De heer KUIPER vindt het van belang aan te geven waarom GroenLinks deel uitmaakt van de klankbordgroep zonder een collegepartij te zijn. Dit is immers niet minder dan een noviteit.

In de bespreking van beide commissies in het vorige jaar is besloten tot een klankbordgroep met zitting van 3 college- en 2 niet-collegepartijen. De tussenrapportage lijkt erop te wijzen dat de klankbordgroep niet erg is opgeschoten. Het

voorstel wordt dan ook gedaan om pas eind 2000 te komen tot een afronding. Wat doet GroenLinks in een groep die werkt met een snelheid van dikke stroop?

De als gevolg van innerlijke tegenstellingen inhoudelijk zeer complexe materie zet zorgvuldigheid tegenover effectiviteit en bedrijfsbelang tegenover natuur en milieu. In het toekomstige proces staan autonome bedrijfsontwikkelingen tegenover de wenselijkheid van uit- en inplaatsing in een andere regio van Drenthe. Landelijke en Europese overeenkomsten veroorzaken daarnaast provinciale aanpassingen, met gevolgen voor de begeleidingsmogelijkheden van de sector. Er is bovendien geen geld beschikbaar om de sector te bedienen.

De zeer kritische opstelling van GroenLinks tegenover de intensieve veehouderij kan betekenen dat de klankbordgroep moet worden verlaten. Het gestaag voortschrijden kan door de achterban bovendien opgevat worden als het moedwillig ophouden van het proces. GroenLinks is echter niet afgehaakt. De verantwoordelijkheid blijft immers liggen bij het college en de hem mandaterende partijen. GroenLinks praat mee, maar wil niet aangesproken worden op feilen of falen. Het is echter van groot belang dat duidelijk is dat de gesprekspartners weten dat de uitkomsten van de klankbordgroep statenbreed gedragen kunnen worden. Het is daarom goed dat nu ook de portefeuillehouders uit het college in de groep zijn opgenomen. Het is van belang om te weten of GroenLinks als niet-collegepartij gericht oppositie wil voeren bij dit onderwerp. Er is geen sprake geweest van een kennisachterstand. Bovendien is de nu voorliggende keuze inhoudelijk de enige juiste. Het ontwikkelingsperspectief van de sector kan niet anders dan samengaan met het besef dat grondgebondenheid en ammoniakreductie belangrijke elementen en discussierandvoorwaarden.

Niet-oppositioneel gedrag heeft daarnaast ook te maken met vertrouwen in de deelnemers van het proces. Zowel de belangenvertegenwoordigers uit de milieu- en landbouwsector als de politieke en ambtelijke vertegenwoordigers zijn steeds bezig geweest het beste uit de aangedragen gegevens te halen. De daarbij gemaakte keuze voor toekomstgericht en creatief denken heeft ertoe geleid dat GroenLinks constructief is mee blijven werken. Het vertrouwen is bovendien nodig om het proces en het onderzoek te laten slagen en de inhoudelijke en procesmatige tegenstellingen te overbruggen. Een en ander neemt overigens niet

weg dat de uitkomsten van het lopende onderzoek zeer kritisch zullen worden beschouwd. Meer in het algemeen is de gevolgde werkwijze voor herhaling vatbaar.

Mevrouw DURAN herinnert eraan dat zij zich tegen de instelling van een klankbordgroep heeft gekeerd. De discussie moet dan ook in het openbaar plaatsvinden. Bovendien zijn de landelijke ontwikkelingen nog niet duidelijk genoeg. Het is daarnaast aan GS en niet aan de staten om met een voorstel terzake te komen. Al met al zou het daarom op niets uitlopen. Het is daarom goed dat GS alsnog bij de klankbordgroep zijn betrokken. Dat zal de helderheid en de zuiverheid ten goede komen. Levert de klankbordgroep overigens bouwstenen voor wijziging van het POP aan? De aangegeven denklijnen lijken immers binnen het POP te vallen. Het is verbazend dat het concept-Plan van aanpak mest- en ammoniakbeleid van begin dit jaar nu wordt gezien als een bouwsteen. De heer Holman heeft indertijd toch gezegd dat hier statenbreed niets in wordt gezien?

Het rijksbeleid ten aanzien van de reconstructieprovincies zal goed in de gaten gehouden moeten worden. Dat zal zeker invloed hebben in Drenthe. Het restrictieve beleid van het POP moet echter overeind blijven.

De heer WENDT noemt de status van het statencommissiestuk verwarrend. Zo worden de termen klankbordgroep en aangepaste klankbordgroep door elkaar gebruikt. De klankbordgroep bestaat toch niet meer? De tussenrapportage en de daarin genoemde bouwstenen stemmen tot tevredenheid. De vraag blijft echter van belang in hoeverre de provincie ruimte heeft voor een autonoom beleid.

De heer DE HAAS constateert dat er sprake is van een duidelijke situatie en een duidelijke procedure, waarin een klankbordgroep een goede functie heeft. Er is immers sprake van voortschrijdend inzicht gedurende het proces.

De status van de tussenrapportage is overigens zwaarder dan het lijkt. Het gaat immers om een besluit waarmee een bedrag van f 45.000,-- is gemoeid.

Met het statencommissiestuk kan ingestemd worden. Wat moet er echter gebeuren met de 50 overblijvende knelpunten?

De heer VAN DER SCHOOT ziet de tussenrapportage als een bericht over het

bureaucratische voorspel tot een goede besluitvorming. Het stuk wordt dan ook voor kennisgeving aangenomen.

De heer DIJKS geeft aan dat de denklijn van de tussenrapportage onder meer het concept-Plan van aanpak mest- en ammoniakbeleid bevat. Het commentaar van de bespreking in Westerbork is in de aangepaste klankbordgroep besproken. Het onderzoek op dit vlak wordt, na een uitvoerige gedachtewisseling, door de gehele klankbordgroep onderschreven.

Ook het onderzoek naar het ontwikkelingsperspectief van de bestaande intensieve veehouderij is uitvoerig besproken. Het college heeft hierop besloten f 45.000,- beschikbaar te stellen voor dit onderzoek. Uiteindelijk moeten zowel de knelpunten als de oplossingsmogelijkheden op dit vlak helder worden. Een ander punt wordt gevormd door de autonome ontwikkeling bij het Rijk en Europa. Wat kan de provincie Drenthe nog doen? Niemand heeft kunnen voorzien dat de ontwikkelingen in de afgelopen periode zo snel zouden gaan. Bij het traject voor het onderzoek naar het ontwikkelingsperspectief is voorzien in een advies van de aangepaste klankbordgroep over het rapport. Uiteindelijk zal dit uitmonden in een aantal aanbevelingen die aan het college worden voorgelegd. Als iedereen zich kan vinden in de denklijn van de tussenrapportage lijkt daarmee wellicht de kous af. Tot op het moment liggen er overigens geen concrete voorstellen die leiden tot wijziging van het POP.

Over de kwestie van de openbaarheid, van het zicht op de politiek, moeten de staten zich een oordeel vormen. Na de wat haperende en moeizame start van de klankbordgroep is het met de aangepaste klankbordgroep wat beter gegaan. Met het in coöperatief verband werken van college, statenleden en maatschappelijke organisaties heeft de provincie Drenthe, gezien de landelijke ontwikkelingen, haar voordeel kunnen doen. De vragen vanuit Den Haag kunnen immers van een breed gedragen antwoord worden voorzien. In het door de regering aan de Tweede Kamer d.d. 7 september 2000 aangeboden voorstel voor een reconstructiewet inzake de concentratiegebieden staan overigens zaken die totaal andere elementen in de huidige discussie brengen. Het gaat om, bijvoorbeeld, het laten vervallen van A- en B-gebieden en het in kwetsbare gebieden invoeren van een vaste zone van 500 meter. Binnen die zone komt er een vestigingsverbod op nieuwe veehouderijen. Bestaande bedrijven krijgen een

eigen rechtenplafond, wat alleen groei door inzet van techniek mogelijk maakt. Het kabinet gaat er daarbij van uit dat er ruimte is voor bedrijven van circa 100 melkkoeien met een emissiearme huisvesting. Het lijkt daarmee al met al een zaak van ruimtelijke ordening te worden. Dit maakt wederom duidelijk dat de landelijke stand van zaken slechts beperkte mogelijkheden oplevert voor provinciaal beleid binnen de aangewezen natuurgebieden. Het wetsvoorstel zal overigens binnenkort besproken worden in de klankbordgroep.

Als iedereen zich kan vinden in de denklijn, kan de klankbordgroep haar werkzaamheden voortzetten, die eind van dit jaar zullen uitmonden in een aantal aanbevelingen.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw STOEL kan zich vinden in de woorden over de gang van zaken binnen de aangepaste klankbordgroep en de problematiek van het steeds verschuivende veld van problemen.

Het proces van de aangepaste klankbordgroep is nog niet ten einde. Op dit moment is de terugkoppeling van belang, opdat de aangepaste klankbordgroep haar werk aan het einde van het jaar op een goede manier, met de nodige aanbevelingen, kan afronden.

De heer BENNING vraagt waarom een terugkoppeling naar de aangepaste klankbordgroep nodig is. De basis van motie F, de aanleiding tot een en ander, is immers verdwenen nu de zaak in feite op het vlak van de ruimtelijke ordening is komen te liggen.

Mevrouw STOEL legt uit dat het altijd de bedoeling is geweest dat de klankbordgroep bouwstenen zou aandragen bij het college, die vervolgens voorgelegd worden aan de staten. Daarbij is indertijd de opgelopen vertraging niet voorzien. Daardoor zit de aangepaste klankbordgroep, ook gezien de tussenrapportage, nog midden in het proces. De bedoelde terugkoppeling is nodig om tot een afgerond voorstel aan de staten te komen.

De heer BENNING vindt dat de tussenrapportage een moment vormt voor herbezinning op de actualiteit. Dat kan een keuze voor een ander proces inhouden. Daarnaast blijft meer in het algemeen de vraag of de bedoelde bouwstenen in het nieuwe beleid passen.

De heer HOLMAN sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Stoel. Het proces van de klankbordgroep

is nog niet afgerond. Men moet tot het einde van het jaar wachten voordat het verhaal compleet is. Dat houdt een eindconclusie in over deze complexe, moeilijke en moeilijk stuurbare materie. De meerwaarde van de keuze voor een klankbordgroep houdt immers de maximale kans in op een resultaat dat draagvlak heeft in Drenthe en de Drentse politiek.

De heer BENNING vraagt zich af of de commissieleden die ook lid zijn van de klankbordgroep zich politiek verplichten aan het advies dat de aangepaste klankbordgroep aan GS zal uitbrengen.

De heer HOLMAN denkt dat dit niet het geval is. Belangrijker is dat een werkwijze is gevonden die kans maakt om een goed resultaat te bereiken bij deze materie.

De heer SMIDT zegt dat de ervaring van de aangepaste klankbordgroep laat zien dat het moeilijk is, het probleem te definiëren. Er worden immers continue beleidsimpulsen ingebracht vanuit andere geledingen. De uitgangspunten kunnen dan ook gedurende het proces nog gewijzigd worden. Dat vormt een uitermate complicerende factor.

De heer KUIPER vindt er iets voor te zeggen dat de discussie aan helderheid kan winnen door het werk van de klankbordgroep te staken en het college met een voorstel aan de staten te laten komen. De complexe materie en de zich steeds wijzigende vraagstellingen nopen er echter toe dat de aangepaste klankbordgroep, die inmiddels een bepaalde deskundigheid heeft verkregen, de kans moet krijgen om tot een verantwoord voorstel te komen. Dat de verantwoordelijkheid uiteindelijk bij het college ligt, staat buiten kijf. Daarom zijn GS ook in de aangepaste klankbordgroep opgenomen.

De heer BENNING kan zich een ander traject voorstellen, dat de bestuurders de handen vrij geeft om de complexe materie van een antwoord te voorzien.

Mevrouw DURAN vindt de situatie rond de aangepaste klankbordgroep onduidelijk. De werkzaamheden van deze groep kunnen dan ook beter gestaakt worden, om de discussie naar het niveau van de openbaarheid te tillen. Naar nu blijkt, zijn tot op heden geen voorstellen geproduceerd voor wijziging van het POP. Is dat überhaupt aan de orde geweest?

Bij de toelichting op het nieuwe wetsvoorstel is alleen gesproken over koeien en de rundveehouderij. De definitie van intensieve veehouderij houdt toch ook varkens en kippen in?

De heer WENDT wijst erop dat opheffing van de aangepaste klankbordgroep de materie niet zal verduidelijken. Het resultaat van het werk van deze groep, aan het einde van dit jaar, wordt met belangstelling tegemoet gezien.

De heer DE HAAS wil de aangepaste klankbordgroep graag de gelegenheid geven, zijn werk af te maken.

De heer VAN DER SCHOOT sluit zich bij de 2 laatste sprekers aan.

De heer DIJKS licht toe dat in de aangepaste klankbordgroep wel degelijk gesproken is over wijzigingen van het POP. Daarbij is steeds geconstateerd dat er op het moment geen aanleiding toe is. Gelet op de ontwikkeling die met het wetsvoorstel wordt ingezet, moet echter niet uitgesloten worden dat het uiteindelijk toch noodzakelijk wordt.

Bij de toelichting op het nieuwe wetsvoorstel is de rundveehouderij als voorbeeld gegeven. De bestrijding van ammoniak bij het houden van kippen en varkens vormt overigens een apart, landelijk afgegrensd circuit zonder enige groeimogelijkheden.

Mevrouw DURAN wijst op de naam van de Aangepaste Klankbordgroep Intensieve Veehouderij. Dat gaat toch over varkens en kippen en niet over koeien?

De heer DIJKS legt uit dat de rundveehouderij als een van de grote ammoniakbronnen in Drenthe bij de discussie betrokken wordt.

De vraag over het laten voortduren van de werkzaamheden van de aangepaste klankbordgroep lijkt door een meerderheid van de commissie positief te worden beantwoord. De aangepaste klankbordgroep zal dan ook proberen om zijn werk voor het einde van dit jaar af te ronden en met een advies aan de GS te komen.

De VOORZITTER constateert dat het statenstuk voldoende is besproken.

21. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering om
13.55 uur.

HJE

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen, gehouden op 11 september 2000 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 2 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe om op zo kort mogelijke termijn duidelijkheid te verschaffen over de inzet van de provincie om de schaapskuddes in Drenthe te handhaven.
- 5 De heer SWIERSTRA zegt toe een overzicht van de innamepunten van vuil water te verstrekken, samen met een overzicht van het totaal aantal gebruikers van de Tijdelijke subsidieregeling stimulering vuilwatertanks provincie Drenthe.
- 8 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe het plan van aanpak, het programma voor een jaar, inzake Leren voor duurzaamheid ter informatie aan de commissie te sturen.
- 9 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie nader te informeren over de aanpak van de delegatiebevoegdheid bij de regeling inzake Leren voor duurzaamheid.
- 10 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe, het plan van aanpak voor de ecologische verbindingzones, dat op 8 september in de Commissie Landelijk Gebied is besproken, aan de commissie toe te sturen.
- 10 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie nader te informeren over de wachtlijsten bij de ROL.
- 13 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie de exploitatiebegroting van De Blinkerd toe te sturen, inclusief een uitspraak over eventuele financiële garanties voor de toekomst.
- 13 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de lijst met projecten rond het Oude Diep aan de commissie te doen toekomen.
- 20 Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat de commissie, na overleg met het veld, een tijdpad zal ontvangen van de te volgen procedure bij het aanwijzen van een nieuwe locatie voor zandwinning.
- 24 De heer DIJKS zegt toe dat er verslag zal worden gedaan van het gesprek met het Consulentenschap Natuur- en Milieueducatie Drenthe en de Milieufederatie Drenthe over subsidie, budgetsubsidie en het evaluatietraject.